Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг 6-бригада даласида иш ҳар қачонгидан ҳам қизғин бормоқда. Суратда: моҳир механизатор Мария Ковалева ҳамда сеялкачи Доннёр Ортиқбоев ўртоқлар чигит экмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

Мирзачўлни ўзлаштирувчилар янги марраларга чиқмоқдалар

Ҳозирги вақтда Мирзачўлда кўпгина қувончли ўзгаришлар рўй бермоқда. Даштларда ўзлаштирилган ерлар, совхоз посёлкалари обод бўлмоқда, ўсиб равнақ топмоқда. Бу посёлкалар, Никита Сергеевич Хрушчевнинг образли таъбирича, ишлаб чиқариш ва турмушни коммунистик негизда ташкил этиш намунаси бўлиб қолмоқда.

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорига мувофиқ, қўриқ ерларни ўзлаштирувчилар олдида янги, катта вазифалар турибди. Ю. А. Гагарин номли 5-совхоз клубида бўлиб ўтган Мирзачўл партия-хўжалик активи йиғилишида бу тўғрида амалий принципиал гаплар айтилди.

«Главголодностепстрой»нинг бошлиғи А. А. Саркисов ўз докладида табиатни ўзгартириш йўлида бажарилаётган ишларнинг кўламлари тўғрисида, қурувчиларнинг катта имкониятлари тўғрисида ёрқин тасаввур берадиган рақамларни келтирди. Қўриқ ерларга кенг миқёсда ҳужум бошланганига беш йил бўлди. Бу даврда қарийб уч юз минг гектар майдонда сув хўжалиги ишлари қизитиб юборилди. Ана шу майдонларнинг 87,7 минг гектари, шу жумладан Ўзбекистон территориясида 51,6 минг гектари экин экиш учун шу йилнинг бошигача тахт қилиб қўйилди. Жанубий Мирзачўл каналининг биринчи навбати вақтинча эксплуатацияга топширилди, қурилишнинг кучли индустриал базасини ташкил этган қурилиш саноатининг кўп объектлари ишга туширилди. Кўп миқдорда темир-бетон навлар ва бошқа гидротехника иншоотлари қурилди, жуда кўп йўл шохобчалари чўлни кесиб ўтди. Жами 318 минг квадрат метр ҳажмида шинам уй-жойлар, мактаб, магазин, ошхоналар, неча ўнлаб бошқа маданий-маиший муассасалар барпо қилинди.

Ерларни ўзлаштириш учун сарфланган маблағлар қурилиш ишлари давомида асосан қопланди, дейиш мумкин. 1960 йилнинг бошида ташкил этилган Г. С. Титов номли 6-совхоз сув хўжалиги қурилишига ажратилган маблағлардан самарали фойдаланишда намуна кўрсатмоқда. Бу совхоз 1961 йилда қарийб 6 минг тонна пахта етиштирди.

Аммо, деб эътироф этади докладчи, Мирзачўл ерларини ўзлаштирувчилар ва қурувчилар ихтиёрида бўлган имконият ва резервлардан ҳали тўла фойдаланилмаётир.

«Янгиерводстрой» трестининг бош инженери Э. Б. Позняк, 3-қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Н. Д. Дерезовло ва сўзга чиққан бошқа ўртоқлар планлаштириш ишлари пухта олиб борилмаётганлиги, участкалар проект-смета ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминланмаётганлиги орқасида Мирзачўл ерларини ўзлаштириш суръатлари паст эканлигини таъкидладилар. Хўжалик раҳбарлари ишчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатишга етарли эътибор бермаётганликлари натижасида кадрлар ўртасида рўй берган қўнимсизлик ишга салбий таъсир кўрсатмоқда. Савдо корхоналарининг фаолияти қўриқ ерларни ўзлаштирувчиларнинг ҳақли таънасига учрамоқда. Қурилиш участкаларида ва янги совхозларда бошланғич партия ташкилотлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг иш даражаси талабга жавоб бермаётир.

Сўзга чиққан ўртоқлар Мирзачўлни ўзлаштириш йилларида бу ерда ишга қобилиятли ва аҳил коллектив вужудга келганлиги, механизаторлар, ирригация мутахассислари, тажрибакор пахтакорлардан иборат ажойиб кадрлар ўсиб етишганлиги қурилишнинг энг катта ютуғи, деб таъкидладилар. Қийинчиликлардан қўрқмайдиган ва бу қийинчиликларни кучли ирода ҳамда ишлаб чиқаришдаги бой тажриба билан бартараф қила оладиган кишилар қўриқ ерларни ўзлаштирувчиларнинг ва қурувчиларнинг асосий кучини ташкил этади. КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорларига жавобан ўз шахсий меҳнати билан қўриқ ерларни ўзлаштириш ишига хисса қўшишни астойдил истаётган серғайрат ёшлар ҳисобига қўриқ ерларни ўзлаштирувчилар сафи кенгайиб бормоқда. Улар Ўзбекистоннинг турли районларидан ва бошқа қардош республикалардан келиб турибдилар.

Йиғилишда Мирзачўлда ўз меҳнатлари билан юксак марраларни қай тариқа эгаллаш мумкин эканлигини очиқ-равшан кўрсатиб бораётган кўпгина илғор кишиларнинг номлари тилга олинди.

Йиғилиш қатнашчилари ўз ишларига КПСС Марказий Комитети март Пленумининг юксак талаблари асосида баҳо бериб, Мирзачўл ерларини суғориш ва ўзлаштириш суръатларини кескин суратда жадаллаштириш, давлатнинг даштларни ўзлаштириш ишига сарф қилаётган харажатларини кўпроқ қоплаш учун бутун шарт-шароит мавжуд эканлиги тўғрисида гапирдилар. Мирзачўлда янги ерларни ишга солиш планини шу йилнинг ўзидаёқ анча ошириб бажариш, топшириқда кўзда тутилганидан кўпроқ пахта етиштириш мумкин. Бу, эса, Ўзбекистон меҳнаткашларининг Ватанга 3 миллион 350 минг тонна пахта бериш юзасидан олган мажбуриятларини бажариш йўлидаги курашга қўриқчиларнинг қўшган қимматли ҳиссаси бўлади. Яқин келгусида қурувчилар йилига 60—70 минг гектар янги ерларни фойдаланиш учун топшира оладилар.

Бу фахрли вазифани бажармоқ учун мавжуд камчиликларга тезликда барҳам бериш, қўриқчиларнинг ўсиб бораётган ғайрат-шижоатини катта ишларга сафарбар қила билиш керак. Янги ерларга сув чиқариш соҳасидаги ишларни қисқа вақт ичида тугаллаш, чигит экишни тез тамомлаш — «Главголодностепстрой» раҳбарларининг энг муҳим бурчидир.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Қўриқчилар партия-хўжалик активи йиғилишининг ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Ф. Е. Титов, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. Абдураззоқов, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари О. Маҳмудов қатнашдилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевга юборган мактубларида қўриқчиларнинг Мирзачўлни ўзлаштиришда янги юксак марраларни эгаллашга қатъий қарор берганликларини билдирдилар.

Г. ЛИПШИЦ,
(Ўзбекистон Телеграф агентлигининг мухбири).

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 69 (2102). | 6 апрель, жума, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Самимий табрик хатлари

МОСКВА, 3 апрель. (ТАСС). Миллий байрам — Венгрия фашизм асоратидан озод қилинган куннинг 17 йиллиги муносабати билан Н. С. Хрушчев ва Л. И. Брежнев ўртоқлар Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Венгрия революцион ишчи-деҳқонлар ҳукуматининг раиси Янош Кадарга ва Венгрия Халқ Республикаси президиумининг раиси Иштван Добига табрикномалар юбордилар.

Сиёсий, иқтисодий, маданий ҳаётнинг турли соҳаларида Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасида ҳар томонлама мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлик, дейилади табрикномада, марксизм-ленинизмнинг сўнмас идеялари билан чиниқтирилган халқларимизнинг дўстлиги ҳар қачонгидан кўра ҳам мустаҳкам эканлигини яққол исбот этади.

Табрикномада айтиладики, Совет Иттифоқи ва Венгрия ҳукуматлари низоли халқаро масалаларнинг ҳаммасини тинч-тотув яшаш принципларига қаттиқ риоя қилиш асосида тинч музокаралар йўли билан ҳал этиш учун тинмай кураш олиб бормоқдалар.

* * *

Шонли кун муносабати билан СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Венгрия Халқ Республикаси ташқи ишлар министри Янош Петерга табрик телеграммаси юборди.

Қишлоқ хўжалигига раҳбарликнинг янги структураси амалда

ЧИГИТ ЭКИШНИ ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

КПСС XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларидан руҳланган Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мамлакатга кам деганда 503 минг тонна пахта етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларини бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Колхоз ва совхозлар бу вазифани шараф билан бажариш учун мавжуд резерв ва имкониятлардан фойдаланиб, экин майдонлари структурасини қайта кўриб чиқмоқдалар. Улар пахта, маккажўхори ва бошқа қимматбаҳо экинлар майдонини мумкин қадар кенгайтириш чораларини кўрмоқдалар.

Бу йил намгарчилик кам бўлганлиги ва баҳорнинг эрта келганлиги туфайли зарур тадбирларни амалга ошириш керак бўлади.

Областнинг барча районларида март ойининг учинчи ўн кунлигида тупроқдаги харорат 15—16 даражага етди, об-ҳаво маълумотига қараганда совуқ кутилмайди. Демак, экишни бутун воситалар билан кучайтириб, бу ишни ўтган йилдагига қараганда анча илгари тугаллаш мумкин.

Шунинг учун ташкилий ва агротехника тадбирларини ижодий амалга ошириш зарур. экишда сусткашликка сира ҳам йўл қўймаслик керак. Экишни апрелнинг биринчи ярмида тугаллашга эришиш ва апрелнинг учинчи ўн кунлигига бориб, барча майдонларда чигитни текис ундириб олинишини таъминлаш учун курашиш лозим.

ЭКИШ ОЛДИ ТАЙЕРГАРЛИК ИШЛАРИНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

Чигитни бир текис ундириб олиш ва гектарларда нормал миқдорда кўчат қалинлигини таъминлашда ерни экишга тайёрлаш ишларини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш катта аҳамиятга эга. Бу ишни ернинг шароитига қараб ўтказиш керак.

Шудгор қилинган шўрхок участкалар эрта баҳорда бороналаниб нам тўпланган бўлса, экишга тайёргарлик вақтида бу ерларни яна бир бор бороналаб, мола бостириш билан кифояланса бўлади.

Шўри ювилиб, запас суви берилган участкаларда агар тупроқ ўтиришиб қолган бўлса, экиш олдидан бу ерларни агрегатга дискали бороналар ёки ерни 10—12 сантиметр чуқурликда ҳайдайдиган ишчи органлари ўрнатилган чизель тиркаб бороналаш ва мола бостириш керак.

Бегона ўти кўп ерларни дискалаш ярамайди, чунки диска қўлланилса бегона ўтнинг яна кўпайиб кетишига олиб келади.

Бундай участкаларни яхшиси чизеллаш ёки қатлам-қатлам қилиб ҳайдайдиган ишчи органлари ўрнатилган культиваторлардан фойдаланиб бороналаш тавсия қилинади.

Шу билан бир қаторда прицепли ва осма бороналардан фойдаланиб, бегона ўт илдизларини йиғиб уни бир чеккага чиқариб ёқиб юбориш лозим.

Кесаги кўп далаларда тупроқни нормал юмшатишга эришиш учун агрегатга оғир мола ҳамда борона тиркаб дискалаш керак бўлади. Ана шу мақсадларда кесакларни майдалайдиган механизмлардан фойдаланиш тавсия қилинади.

Тупроқнинг юза қатламида нам етарли эмас, экишни тезлаштириш ва уруғликни ернинг ўз намига ундириб олиш учун барча чораларни кўриш керак, ана шу мақсадда экиш олди тайёргарлик ишларини амалга ошириш вақтида тупроқдаги намни мумкин қадар сақлаб қолиш учун курашиш лозим. Шунинг учун баъзан кечалари ҳам ишлаш талаб қилинади, чунки тунда ишланганида тупроқ яхши майдаланади ва нам кам порлайди.

Шўри ювилмаган ёки кам ювилган ерларга чигит экиб юборилишига сира йўл қўймайлик. Бундай участкалар экиш олдидан шошилинч равишда эгатлар олиниб суғорилган бўлиши зарур.

Экишолди суғориш ишларини эгатлар бўйлаб ўтказиш имконияти бор бўлган хўжаликларда бу ишни яқин кунлар ичида тугаллаш керак.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА РАҲБАРЛИК БЎЙИЧА ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА

Илгари эълон қилинганидек КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1962 йил 22 мартдаги «Қишлоқ хўжалигини бошқаришни қайта қуриш тўғрисида» ҳамда Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюроси ва ЎзССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССРда қишлоқ хўжалигини бошқаришни қайта қуриш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Тошкент областида қишлоқ хўжалигига раҳбарлик бўйича область комитети тузилган эди.

4 апрелда область партия комитетида қишлоқ хўжалигига раҳбарлик бўйича область комитетининг биринчи йиғилиши бўлиб ўтди. Комитет раиси М. А. Абдураззоқов раислигида ўтган бу йиғилишда комитет аъзоларидан ташқари Тошкент қишлоқ хўжалик институти, САИМЭ, СоюзНИХИ, селекция ва уруғчилик институтининг илмий ходимлари, область партия комитетининг масъул ходимлари иштирок этишди.

Йиғилиш қатнашчилари областининг колхоз ва совхозларида баҳорги экиш ишлари қандай олиб борилаётганлиги тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар.

Комитет раисининг ўринбосари — область ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ А. И. Руцкий областнинг колхоз ва совхозларида экиш кампанияси қандай ўтказилаётганлиги тўғрисида комитетни хабардор қилди. Областнинг хўжаликларида ғалла ва беда экиш ишлари тугалланай деб қолди. Маккажўхори экиш плани 58 процент адо этилди. Экиш ишларининг суръати мавсумни 8—10 апрелга қадар тугатиш имкониятини туғдирмоқда. Йўл қўйилаётган камчиликлар шундан иборатки, Оҳангарон, Бўстонлиқ, Чиноз, Янгийўл, Оржоникидзе районларидаги айрим хўжаликларда чигит зўр бериб тор қаторлаб экилаяпти. Уруғликни квадрат-уялаб экишдек муҳим ва масъулиятли вазифани бажаришга етарли аҳамият берилмаяпти.

Бу йил чигит экиш ишлари муваффақиятли суратда бошлаб юборилди — ҳозирга қадар 13 процент майдонга чигит экиб бўлинди. Лекин, кўпчилик хўжаликларда иш кўнгилдагидек ташкил этилмаган.

Йиғилишда шу нарса таъкидландики, қишлоқ хўжалигига раҳбарлик структурасининг ўзгартирилиши областимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини беҳад руҳлантириб юборди. Улар бу йил пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажариш йўлида хормай-толмай меҳнат қилишга интилмоқдалар.

Комитет чигит экиш, уни текис ундириб олиш ва ғўзани парвариш қилиш борасида амалга ошириладиган тадбирий-чораларни белгилади.

Йиғилиш қатнашчилари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик бўйича область комитетининг 1962 йил II квартали учун белгиланган иш планини кўриб чиқдилар ва тасдиқладилар.

Комитет йиғилишида қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлиги масаласига жуда катта эътибор берилди.

Территориал ишлаб-чиқариш бошқармаларига чигит экишни муваффақиятли ўтказишда яқиндан ёрдам бериш учун комитет аъзолари ва бошқа масъул ходимлар жойларга чиқиб кетадиган бўлдилар.

СССР Олий Советининг сессиясига

Ўзбекистоннинг бир қанча областларидан сайланган депутатларнинг бир группаси олтинчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессиясида қатнашиш учун 5 апрелда Тошкентдан Москвага жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

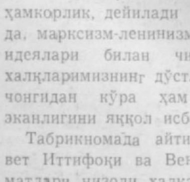

МЕН ГАЗЕТАГА ДЕЯРЛИК ҲАР КУН... ЁЗИБ ТУРАР ЭДИМ

«...1912 йил апрелидан 1914 йил июлигача Петербургда социал-демократик кундалик **«Правда»** газетаси чиқиб турди. Ҳақиқатда бу газета бизнинг партиямиз, Россия социал-демократ ишчилар партияси **Марказий Комитетининг** органи эди. Мен бу газетага деярлик ҳар кун Краковдан, ўша вақтда мен сиёсий эмигрант бўлиб яшаган жойдан, ёзиб турар эдим. Думанинг бизнинг партиямизга мансуб бўлган ва империалистик урушга қарши агитация учун подшо томонидан Сибирга сургун қилинган социал-демократ депутатлари Бадаев, Муранов, Петровский, Шагов, Самойловлар... доим Краковга келиб турар эдилар ва биз газетани қай тариқа йўлга солиш тўғрисида маслаҳатлашар эдик».

В. И. Лениннинг «Республикачи шовинистларнинг кирдикорлари» мақоласидан. 1917 йил 30 март, Цюрих.

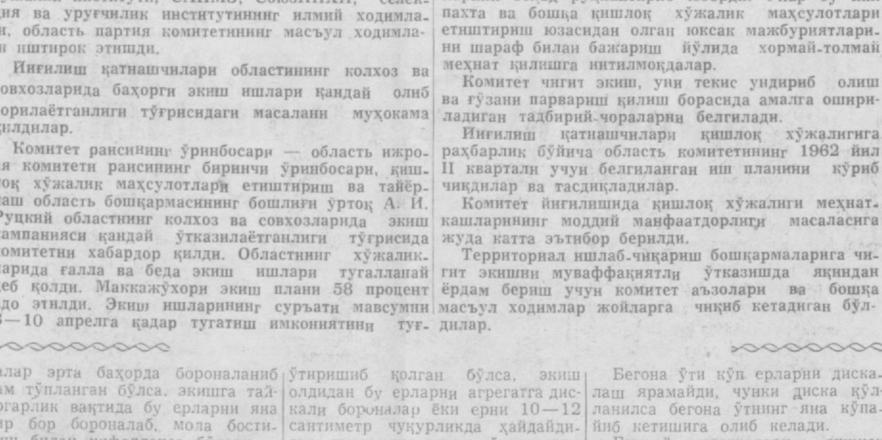

Суратда: «Правда» комбинатининг умумий кўриниши.
В. Севостьянов ва М. Редькин фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

„Правда“нинг 50 йиллиги шарафига

ЧИРЧИҚ. Шаҳарнинг саноат корхоналарида, маданий муассасаларида «Правда» газетасининг шонли 50 йиллиги кунига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Кутубхоналарда, маданият уйларида «Правда»нинг эллик йиллигига бағишланган виставкалар ташкил қилинмоқда, деворий газеталарнинг кўриги ташкил этилаётир.

Шаҳар «Социалистический Чирчиқ» газетасининг штатсиз мухбирлари тарихий кунни ишлаб чиқаришда янги ғалабалар билан нишонлаш учун курашмоқдалар. Ўнлаб ишчи мухбирлар смена топшириқларини 1,5 — 2 бараварга етказиб адо этаётирлар.

Шаҳар партия комитетининг лекторлари, газета редакциясининг ходимлари ишчилар посёлкаларида, корхона ва цехларда «Правда»нинг босиб ўтган тарихий йўли ва жанговар фаолияти ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказаётирлар.

Шаҳар газетаси яқинда ўтказган ишчи мухбирларнинг йиғилиши ҳам большевистик матбуотнинг отаси «Правда»нинг 50 йиллигига бағишланди. Йиғилишда кекса журналистлар совет матбуотининг меҳнаткашларни тарбиялашда ўйнаётган роли ҳақида қизиқарли мисоллар асосида гапириб бердилар.

Т. УРУНОВ.

* * *

ОҲАНГАРОН. Цемент заводининг агитаторлари «Правда»нинг 50 йиллигига бағишлаб мазмунли суҳбатлар ўтказаётирлар. Агитатор ўртоқ Колонов электр цехининг ишчилари ўртасида «Правда» газетаси ҳақиқат жарчиси» деган темада суҳбат ўтказди. У, тингловчиларга газетанинг Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар босиб ўтган жанговар йўли ҳақида гапириб берди.

Завод касаба союз комитетининг раиси Багиров, цех бошлиқларидан Борисов, Кочетков ўртоқлар «Правда»нинг 50 йиллиги ҳақида лекция ўқидилар.

М. РАҲИМОВ.

ПАРТИЯВИЙ РАҲБАРЛИКНИНГ ОЛИЙ ПРИНЦИПИ

КПСС XXII съездидан кейин партия ташкилотларининг партиявий раҳбарликда ленинча коллегиалчиликни амалга ошириш юзасидан тўплаган тажрибаларини умумлаштириш ва партиявий раҳбарлик формалари ҳамда методларини такомиллаштириш йўлларини қидириш мақсадида областнинг шаҳар ва районларида партия раҳбарлигида коллективчилик масаласига бағишланган назарий конференциялар ўтказилмоқда.

Ана шундай конференциялардан бири яқинда Бекобод шаҳрида бўлиб ўтди. Конференцияда партия ташкилотларининг секретарлари, корхоналарнинг раҳбарлари, пропагандистлар, зиёлилар ва саноат корхоналари илғорлари қатнашдилар.

Конференцияда тарих фанлари кандидати **А. Ф. Водолазский «Ленинча коллегиалчилик —партиявий раҳбарликнинг олий принципи»** деган темада доклад қилди. Докладчи партия XXII съезди қарорлари асосида коллегиалчилик марксистик партиялар фаолиятида нима учун олий принцип деб аталишини, партия ташкилотларининг пастдан юқоригача бўлган амалий фаолиятини ташкил этишда қандай ғоявий ва ташкилий принципларга амал қилинишини баён этиб берди. Докладда партиявий ишнинг янги форма ва методлари кенг тасвирлаб берилди. Партиявий ишда жамоатчилик асосларини ривожлантириш коллектив раҳбарлик органи сифатида партия комитетларининг жанговарлик қобилиятини оширмоқда, бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилашга ёрдам бермоқда.

Партия ва совет ташкилотларида, корхона ва давлат муассасаларида жамоатчилик асослари кенг ривожлантирилмоқда. Бу ўринда, деб таъкидлайди докладчи, ҳамма коммунистлар ўртасида ишни тўғри тақсимлашга жиддий эътибор бериш керак. Шундай ҳоллар ҳам учрайдики, айрим коммунистлар бир вақтнинг ўзида бир неча топшириқларни бажарадилар, бир неча партия ва совет раҳбарлик органларига сайланадилар, бошқа бир коммунист эса ҳеч қандай жамоат топшириғини бажармай юраверади.

Конференцияда тингланган бир неча қўшимча докладлар муҳокама қилинаётган муҳим масалани атрофлича ёритиш имконини берди. Шаҳар партия комитетининг секретари **А. И. Меньших**нинг докладн **«Ленинча принципиаллик, софдиллик ва ростгўйлик коллегиал раҳбарликнинг қонуни»** деган темага бағишланди.

Сўнгги йилларда шаҳар меҳнаткашларининг ижодий активлиги ва ташаббускорлиги сезиларли даражада ошди, шаҳар олдида турган хўжалик-сиёсий вазифаларни ҳал қилишда улар кенг иштирок этмоқдалар. Партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг фаолияти борган сари жонланмоқда. Янги иш формалари кенг қўлланилмоқда. Шаҳар бўйича жамоатчилик асосида иш олиб бораётган кишиларнинг сони 3 минг кишидан ошиб кетди. Шаҳар партия комитетига ёрдам бераётган штатсиз бўлим мудирлари, инструкторлар, идеология комиссияси аъзоларининг сонини ўзи 60 дан ортиқдир.

1961 йилда шаҳар саноати давлат планини умуман бажариб, пландан ташқари 1600 минг сўмликдан ортиқ маҳсулот етказиб берган бўлса ҳам деди сўнгра ўртоқ А. И. Меньших,—бироқ темир бетон буюмлар ва ғишт заводлари, иккинчи қурилиш монтаж бошқармасининг участкаси планни бажармадилар. Бу корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотлари давлат планини барбод қилиш масаласига принципиал баҳо бермадилар, камчиликларга муросасозлик қилдилар.

Нон заводи ва гўшт комбинатининг партия ташкилотлари давлат мулкини талон-тарож қилиш фактларига нисбатан принципсиз ва либерал муносабатда бўлмоқдалар. Партия аъзоси Эргашев корхонадан анча нонни ҳужжатсиз олиб чиқиб кетишга ҳаракат қилган. Завод партия ташкилоти эса бу масалани муҳокама қилганда коммунистга хос бўлмаган хатти-ҳаракати учун Эргашевга ҳисоб карточкасига ёзмаслик шарти билан виговор бериш билан кифояланган. «Бегаватторг»нинг раҳбарлари ҳам ўз ходимларининг нотўғри хатти-ҳаракатларига принципиал муносабатда бўлмайдилар. Масалан, торг ревизорларидан Косой ва Чумаченко ўртоқлар айрим магазинлардаги растрат ва етишмовчиликларни ёпиб кетишга ҳаракат қилганлар. Аммо уларга нисбатан ҳеч қандай жиддий чора кўрилмаган.

Айрим партия ва касаба союз ташкилотларининг раҳбарлари танқидни ёқтирмайдилар, камчиликларни хаспўшлашга уринадилар, унга принципиал сиёсий баҳо бермайдилар. Фарҳод ГЭСидан олинган қуйидаги мисол (партия ташкилотининг секретари Ким, касаба союз ташкилотининг раиси Аҳмедшин ўртоқлар) характерлидир. Ўтган йили ГЭС коллективига коммунистик меҳнат корхонаси деган шарафли ном берилди. Бу партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларини янада яхшироқ ишлашга, ташкилий ва тарбиявий ишлар савиясини кўтариб, юксак номга муносиб бўлишга ундаши керак эди. Лекин текширишлар шуни кўрсатдики, ГЭСда авариялар, брак ва прогулчилик фактлари содир бўлиб турар экан. Ким ва Аҳмедшин ўртоқлар бўлса, бунга қарши амалий чора кўриш ўрнига ҳақиқий аҳволни бўяб кўрсатишга уринадилар, танқид ва огоҳлантиришларни тўғри қабул қилмайдилар.

Конференция қатнашчилари цемент комбинати партия бюросининг секретари ўртоқ **С. К. Жабборов**нинг **«Ленинча коллегиалчилик, ишчанлик ва шахсий жавобгарлик»** темасидаги қўшимча докладини ҳам катта эътибор билан тингладилар.

Оммага раҳбарлик қилиш санъати раҳбарликдаги коллегиалчиликни шахсий жавобгарлик билан қўшиб олиб бориш, билимга ва омма тажрибасига суяниш ҳамда ишчанлик даражаси билан белгиланади. Ўртоқ Жабборов комбинат коллективи ҳаётидан конкрет мисоллар келтиради. Айрим раҳбарлар коллегиалчилик принципини бузганлари натижасида ишда жиддий камчилик ва нуқсонлар содир бўлади. Ўтган йили комбинатда электродвигателнинг бузилганлиги ва валнинг йўқлиги натижасида иккита цемент тегирмони тўхтаб қолди. Бош инженер Н. М. Мухамедов, бош механик Н. П. Шолохов, бош энергетик А. Н. Пак ўртоқлар ишлаб чиқариш илғорлари билан ана шу тегирмонларни тезроқ ишга тушириб юбориш тўғрисида маслаҳатлашиш ўрнига ўзларича 17 кун давомида мотор ва вал устида «тажриба» ўтказдилар. Шунинг натижасида ойлик план барбод бўлди. Агар коллективга мурожаат қилинганида эди иш бошқача бўларди.

Шундай раҳбарлар ҳам борки, дейди докладчи, ўзлари бирор масала устида мустақил фикр юритишдан чиқиб қолганлар. Бундай раҳбар бирор масалани мустақил ҳал қилишдан чўчиб уни ўзидан юқори турган раҳбарларга ҳавола қилади.

Проектная кўчасидаги уйларга сув келтириш масаласи юзасидан бўлаётган сансалорликни бунга мисол қилиб кўрсатса бўлади. Бу кўчага цемент комбинати ва автобазага қарашли уйлар жойлашган. Мазкур уйларнинг бирида сув бор, иккинчисида йўқлиги тўғрисида кишилар икки йилдан бери ҳақли равишда шикоят қилиб келадилар. Аслини олганда уйларни сув билан таъминлаш цемент комбинати маъмуриятининг вазифаси. Аммо у бу ишни УНР раҳбарлари зиммасига ағдаради, УНР бўлса «Сантехмонтаж»га ҳавола қилади. Ана шу ташкилотларнинг ҳаммаси биргалашиб, шаҳар ташкилотларини айблайдилар. Шундай қилиб арзимаган бир масала сансалор бўлиб кўпдан бери ҳал бўлмаётир. Аслини олганда 50 метрча траншея қазиб, винтель топилса иш битади қўяди.

«Оммани ўргатиш ва оммадан ўрганиш — коллегиал раҳбарликнинг муҳим шарти» —пахта тозалаш заводи партия ташкилотининг секретари **Н. И. Ситников** ўз сўзини ана шу темага бағишлади. У заводда кадрларни ўқитиш қандай йўлга қўйилганлиги тўғрисида сўзлаб берди. Коммунистлар ва партиясизлар КПСС XXII съезди тарихий қарорларини ва социалистик корхоналар экономикасини ўрганмоқдалар. Партия маорифида ўқишдан ташқари кўпгина ишчи ва хизматчилар олий ва ўрта махсус билим юртларида, кечки ишчи ёшлар мактабларида таълим олмоқдалар. Доимий равишда ишлаб турувчи ишлаб чиқариш кенгаши кадрларни ишлаб чиқаришни бошқаришга ўргатишда ҳақиқий мактаб ҳисобланади.

Завод раҳбарлари кадрларни ўқитишнигина ташкил этиб қолмай, ўзлари ҳам оммадан кўп нарсани ўрганадилар.

Металлургия заводи партия комитети секретарининг ўринбосари **А. Н. Тарасов** партком ишига активлар ва оддий коммунистларни жалб этиш тўғрисида гапириб берди. Бу ерда 90 дан ортиқ коммунист — етакчи ҳунарга эга бўлган ишчилар ва мутахассислар партия контроль комиссияси ишида қатнашадилар.

Шаҳар партия комитети идеология комиссиясининг штатсиз раиси ўртоқ **Н. А. Миргородский** ўз сўзини **«Танқид ва ўз-ўзини танқид —коллегиал раҳбарликнинг муҳим шартидир»** деган темага бағишлади. У шаҳар партия ташкилотлари ҳаётидан мисоллар келтириб, танқид ва ўз-ўзини танқидга нотўғри муносабатда бўлиш фактлари мавжудлигини конкрет фактларда кўрсатиб ўтди.

Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **И. К. Хуснутдинов** конференция ишига якун ясади. Бу назарий конференция шаҳар партия ташкилотлари амалий фаолиятига жуда катта ёрдам бериши шубҳасиз.

В. ЧЕРНОВ,
М. НОВИКОВ.

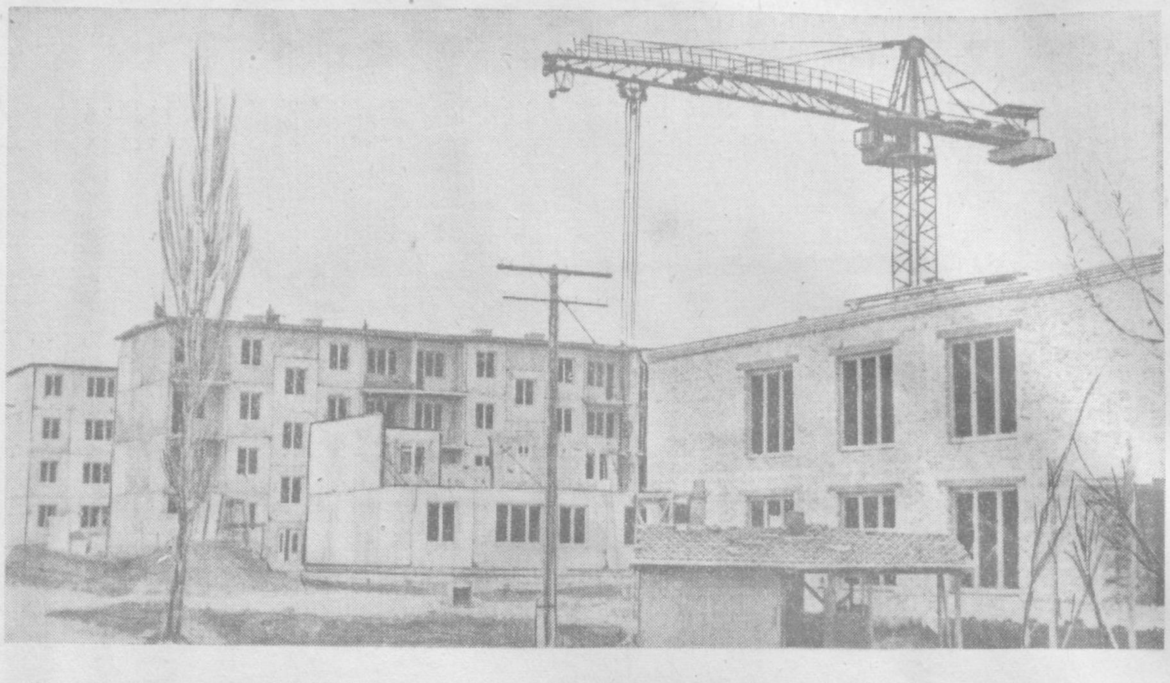

Тошкент давлат район электростанцияси ходимлари ва қурувчилари учун кенг кўламда уй-жой майдонлари қурилаётир. Суратда: қад кўтараётган янги уйлар.
А. Абалян фотоси.

ЧИГИТ ЭКИШНИ ТЕЗ ВА СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Ер экиш олдидан ювилиб суғорилганидан сўнг тупроқ етилиши биланоқ намни сақлаш мақсадида агрегатга борона ва мола тиркалиб дискаланиши ёки чизелланиши шарт.

Кузги тунлам билан зарарланган далаларга экишга тайёргарлик вақтида ҳар гектар ҳисобига 25 процентли гексохлорандан 60 килограмми ёки 12 процентли гексохлорандан 80 килограмм солинади.

ДАЛАЛАРНИ ЎҒИТЛАШ

Ғўза ўз ривожининг эрта муддатларида озуқага муҳтож бўлади. Тупроқда азот ва фосфор етарли миқдорда бўлса, униб чиққан чигит тез ривожланади ва ҳосилдор бўлиб ўсади. Шунинг учун ерни экишга тайёрлаш вақтида ўғитлаш ишларини кенг қўлланиш тавсия қилинади. Тракторга сеялка билан бир вақтда культиватор ўғитлагич ҳам тиркалади, ҳар гектар ерга 10—15 килограмм азот, 20—25 килограмм фосфор сарфланади. Ўғит қаторлардан 5—7 сантиметр нарига, 10—12 сантиметр чуқурликка солинади.

УРУҒЛИКНИ ТАЙЁРЛАШ ВА ЭКИШНИНГ УСУЛЛАРИ

Чигитни бир текис ва соғлом ундириб олиш учун уруғликни тайёрлашга алоҳида аҳамият бериш зарур. Колхоз ва совхозлар бу йил трехлорфенолят миси билан дориланган уруғликни олдилар.

Тукли чигитларни экиш олдидан майдончаларга ёйиб намлаш керак, агар сув хавзаларида намлангудек бўлса, сифатини йўқотади. Тупроқда нами етарли бўлган ерларга экиладиган чигитнинг бир тоннасига 10—12 соат давомида икки бор 700—800 литр сув сарфлаб намлаш керак бўлади. Агар тупроқда нам етарли бўлмаса уруғлик экиш олдидан 200 литргача сув сарфланиб намланади, бу уруғликнинг сеялкадан нормал ҳолда тушишини таъминлайди.

Уруғликни ҳар намлангандан кейин бир ерга уйиб қўйиб, устини брезент билан 4—5 соатгача ёпиб қўйиш керак. Уйиб қўйилган чигит узоқ муддат туриб қолмаслиги лозим, акс ҳолда у ниш уриб қолади. Униб чиқадиган чигитларнинг ҳар хил касалликларга чалинмаслиги ва зараркунандалар тушмаслиги учун тукли ҳамма чигит намланганидан кейин албатта 12 процентли дуст гексохлорани билан дориланиши шарт. Бир тонна уруғликка 40 килограмм норма ҳисобланади. Заводларда дориланиб туксизлантирилган ва калибрлаштирилган чигитлар экиш олдидан шундай ишлатилаверади, намланмайди ҳам.

Областимиз пахтакорлари бу йил 140 минг гектар ерга режа сими тортиб квадрат-уялаб чигит экиш ва шу жумладан 47,5 минг гектар ерга уяларга белгиланган миқдорда уруғ ташлайдиган сеялкалар ёрдамида чигит экиш мажбуриятини олганлар.

Квадрат-уялаб экишнинг, айниқса аниқ уруғ ташлайдиган сеялкалар ёрдамида чигит экишнинг афзалликлари каттадир. Бунда уруғлик тежаб қолинади, чигитнинг бир текис униб чиқиши учун шароит яратилади, негаки, агар уяларда уруғлик тўп-тўп бўлиб жойлашса ниш уриб чиқаётган уруғлик қатқалоқни ёриб ўсади, ягана учун сарф бўладиган харажат анча камаяди. Квадрат-уялаб режа сими тортиб экиш мумкин бўлмаган ерларга зич уялаб чигит экишни йўлга қўйиш керак.

Экишни бошлашдан олдин сеялкани яхшилаб созлаш ва унинг ишчи органларини уруғлик белгиланган чуқурликка тушадиган қилиб ўрнатиш керак, ана шунда экилган чигитнинг бир текисда униб чиқишига эришиш мумкин бўлади. Тукли чигитларни 5 сантиметр чуқурликка, туксиз чигитни эса 4 сантиметр чуқурликка жойлаштириш керак., бунда тупроқ шароити ва намнинг оз-кўплиги ҳисобга олинади.

Агар чигит белгиланган миқдордаги чуқурликка экилмаса ёмғирдан сўнг қатқалоқ орасида қолади ва қатқалоқни юмшатиш пайтида ернинг юзасига чиқиб қолади.

СТВХ-4 сеялкаларининг ҳаммаси йиғувчи ишчи органлари билан биргаликда сошник-разгребателларга ўрнатилади. Сошниклар тупроқнинг устки қатлами қуриб қолган ҳолларда қўлланилади, сеялка уни кўчириб уруғликни тупроқнинг нам қисмига ташлайди. Аниқ миқдорда уруғ ташлаб экадиган сеялкалар каточкалар билан таъминланган. Баҳор қуруқ келган бу йилги шароитда каточкалардан фойдаланиш уруғликнинг анча эрта муддатларда бир текис ундириб олишга ёрдам беради.

Уруғликни сарфлаш нормаси қандай схемаларда экилишига қараб белгиланади. Тукли чигитлар 60х50 схемасида экилганида бир гектар ерга 50—55 килограмм, 60х45 схемасида экилса 55—60 килограмм уруғлик сарфланади. Зич уялаб экилганида эса 80—90 килограмм уруғлик кетади. СТВХ-4 маркали сеялка билан экилганида бир гектар ерга 20—25 килограмм уруғлик норма қилиб белгиланади. Мирзачўл группа районларининг шўрхок ерларига тукли чигитлар экиш вақтида уруғликнинг нормасини 5—10 процент кўпайтириш тавсия қилинади.

Аниқ миқдорда уруғ ташлаб экади.ган сеялкалар уруғликни битталаб ва тўдалаб туширадиган дискалар билан таъминланади. У ёки бу дискани қўлланиш колхоз-совхоз агрономлари томонидан тавсия қилинади.

Экиш вақтида қаторларничг тўғрилиги ва қатор ораларининг нормал кенгликда бўлишига эътибор бериш керак. Қаторлар тўғри бўлиб оралари нормал кенгликда бўлса, кейинчалик ғўзаларга ишлов бериш осон бўлади, кўчатлар тўла сақланиб қолинади, машина теримини сифатли ўтказиш мумкин бўлади.

ГЕКТАРЛАР ТЎЛА БЎЛСИН

Областимиздаги кўпгина хўжаликларда пахтадан кам ҳосил олинаётганлигининг асосий сабабларидан бири гектарларнинг тўла бўлишига эришилмаслигидир. Демак, шундай экан, ҳар бир қарич ердан фойдаланиш зарур. Экиш вақтида ана шунга эътибор бериб, карта бурчаклари ва дала четларини бўш қолдириб кетишга йўл қўймаслик керак. Бунинг учун ерни экишга сифатли тайёрлаш, яхшилаб текислаш талаб қилинади. Сеялкаларни ишлаш вақтида уруғликнинг тушиши, квадратларнинг аниқ чиқиши ва уруғликнинг белгиланган чуқурликка жойлаштирилишини диққат билан кузатиб бориш лозим. Шунингдек чигитнинг униб чиқиши ва тупроқдаги намнинг ҳолатини ҳар куни назорат қилиб боришни йўлга қўйиш керак. Зарур бўлган тақдирда колхоз ва совхоз агрономлари бригада бошлиқлари билан ҳамкорликда чигитни ундириб олиш, чигит суви бериш тадбирларини ишлаб чиқиши керак. Қатқалоққа қарши курашга тайёр туриш мақсадида ротацион мотигалар, зигзаг бороналар ва тракторларни шай ҳолда тутиш зарур.

Чигит ола униб чиққан ерларга ўз вақтида қўшимча экиш керак. Уруғлик чириб нобуд бўлиб қолган тақдирда қайта экиш масаласини тез ҳал қилиш талаб қилинади.

Колхоз правлениелари ва совхоз директорларининг буйруғи билан ҳар бир бригада бўйича кўчат қалинлиги миқдорини белгилаб қўйиш, бунда экиш схемаси ва тупроқнинг ҳосилдорлигини ҳисобга олиш зарур. Квадрат-уялаб ва тўғрибурчак уялаб экиладиган ерларда бир гектар майдонда 90—120 минг туп, умуман хўжалик бўйича эса кам деганда юз минг туп кўчат бўлишини таъминлаш керак. Тошкент области шароитида республиканинг жанубий районларига қараганда совуқнинг эрта муддатларда тушишини ҳисобга олиб, ана шундай қалинликда кўчат бўлиши учун курашиш зарур, кўпроқ ғўзанинг пастки ва ўрта шохларида ҳосил тўплашга эришиш лозим. Бу мўл ҳосил олишни таъминлайдиган тадбирдир.

Барча далаларда ғўзани биринчи культивация қилиш ва озиқлантиришни ўз вақтида эрта муддатларда ўтказиш учун ҳозирнинг ўзидаёқ мавжуд культиваторлар, ўғитлагичларни ремонт қилишни тугаллаб қўйиш учун зарур чораларни амалга ошириш муҳим вазифадир.

Ҳеч шубҳа йўққи, область колхозчилари, совхоз ишчилари қишлоқ хўжалик мутахассислари партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш тўғрисидаги қарорларини муваффақият билан амалга ошириш учун социалистик мусобақани кучайтириб юборадилар, мўл ҳосил олиш учун куч ва ғайратларини аямайдилар, 1962 йилда пахта етиштириш юзасидан олинган мажбуриятнинг шараф билан бажарилишини таъминлайдилар.

Бу тавсия қишлоқ хўжалигига раҳбарлик бўйича Тошкент область комитети томонидан маъқулланган.

Область районларида чигит ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида 5 апрелгача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар ва территориал бошқармалар.	Чигит экиш: Мавсум бошидан бери	Чигит экиш, шу жумладан: квадрат-уялаб экиш	Чигит экиш, шу жумладан: чигитни аниқ миқдорда ташлайдиган сеялкалар билан экиш	Маккажўхори экиш: Мавсум бошидан бери	Маккажўхори экиш: Шу жумладан квадрат-уялаб экиш
Оққўрғон	36,7	37,9	18,8	61,9	66,9
Ўрта Чирчиқ	28,8	14,0	2,1	63,8	38,2
Пискент	27,8	18,5	2,1	58,5	78,5
Бўка	21,6	15,6	10,5	55,7	69,8
1. Чирчиқ бошқармаси бўйича	**29,0**	**21,4**	**7,6**	**60,2**	**60,1**
Оржоникидзе	45,5	9,2	3,0	65,5	29,4
Калинин	—	—	—	52,4	34,2
Оҳангарон	—	—	—	30,7	9,4
Бўстонлиқ	—	—	—	25,8	30,8
2. Тошкент бошқармаси бўйича	**45,5**	**9,2**	**3,0**	**43,4**	**25,7**
Қуйи Чирчиқ	60,2	64,9	38,6	66,1	125,6
Янгийўл	45,8	28,5	15,9	44,4	28,4
Чиноз	38,3	28,6	0,2	49,2	35,5
Юқори Чирчиқ	11,9	8,2	—	71,3	51,6
3. Янгийўл бошқармаси бўйича	**41,0**	**35,3**	**21,0**	**59,2**	**64,8**
Сирдарё	25,2	27,5	7,9	62,6	132,8
Комсомол	24,7	29,1	13,7	92,9	333,1
Гулистон	20,7	15,9	1,0	53,5	59,7
4. Сирдарё бошқармаси бўйича	**23,7**	**25,5**	**8,3**	**69,8**	**134,1**
Бекобод	17,1	17,5	0,2	59,8	106,0
Янгиер	10,7	8,9	—	65,9	93,8
5. Янгиер бошқармаси бўйича	**13,6**	**12,8**	**0,1**	**63,2**	**92,3**
Область бўйича	**26,7**	**21,8**	**7,3**	**59,1**	**72,3**

Бугун А. И. Герцен туғилган кунга 150 йил тўлди

РУС МАТЕРИАЛИСТИК ФИЛОСОФИЯСИНИНГ БУЮК НАМОЯНДАСИ

Бугун барча совет кишилари ва прогрессив инсоният буюк рус революцион демократи, мутафаккир, XIX аср рус материалистик философиясининг классикларидан бири, публицист ва ёзувчи Александр Иванович Герцен туғилган куннинг 150 йиллигини нишонламоқдалар.

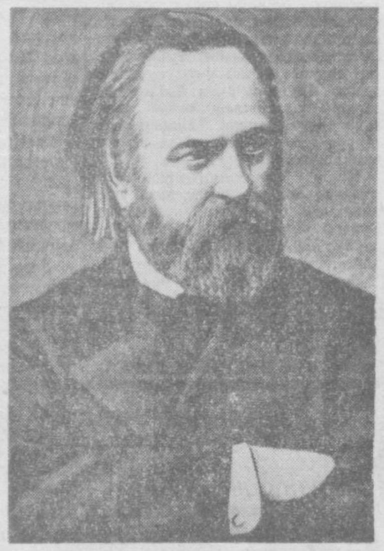

А. И. ГЕРЦЕН.

Герцен 1812 йил 25 март (6 апрель)да Москвада помешчик оиласида туғилди. Унинг дунёқарашининг шаклланишига Пушкин, Рилеев, Грибоедов, Радишчев ҳамда декабристларнинг крепостной тузумга қарши эрксевар идеялари кучли таъсир кўрсатди.

Герцен Москва давлат университетида (1829—1833 йиллар) ўқиб юрган пайтида Огарёв билан биргаликда тўгарак ташкил қилади ва рус деҳқон социализми утопик назариясини яратади. Бу тўгаракда XVIII аср революцион мутафаккирлари ва социал-утопистларининг сиёсий ҳамда назарий асарлари ўрганилар эди. Герцен ўзининг эрксеварлиги ва революцион ҳаракатлари учун чор ҳукумати томонидан қувғинга солинади ва 1847 йилда чет элга кетишга мажбур бўлади. 1855 йили Лондонда «Полярная звезда» журналини, 1857 йилда эса «Колокол» газетасини нашр эта бошлади.

Бу журнал ва газета саҳифаларида самодержавие ва крепостнойлик тузумига қақшатгич зарба берувчи, материалистик философия ва атеизмни кенг тарғиб этувчи кўпдан-кўп ажойиб мақолалар босилиб чиқди. Улар Россиядаги ёшларни революцион руҳда тарбиялашда ғоят катта роль ўйнади.

Крепостной тузум ва чоризмнинг ашаддий душманлари бўлган А. И. Герцен ва В. Г. Белинский Россияда революцион-демократик ҳаракатнинг пионерлари, XIX аср рус классик материалистик философиясининг асосчилари эдилар. Герцен ўзининг «Фандаги дилетантизм», «Табиатни ўрганиш ҳақида мактублар» ва бир қанча бошқа асарларида философиянинг бош масаласини — тафаккурнинг борлиққа муносабати масаласини материалистларча ҳал қилди.

Унинг фикрича, табиат, моддий дунё худо амри ёки абсолют руҳнинг мужассамланиши натижаси эмас, балки у объектив равишда мавжуд бўлиб, ўз қонуниятлари асосида ривожланади. Онг моддий бўлмаган руҳнинг хусусияти, маҳсули эмас, балки табиатнинг, тарихий тараққиётнинг маҳсулидир. Герцен ўзининг философик асарларида табиат ва унинг ҳодисаларини материалистик позицияда туриб талқин қилади, дунёнинг моддийлигини ва уни инсон томонидан билиш мумкинлигини тарғиб қилади.

Герцен идеализмга қарши курашар экан, идеализмнинг иллати онгни материядан, философияни табиатдан ажратишдадир, деб кўрсатди. Шунинг учун ҳам у қадимги грек идеалистлари Пифагор ва Платондан бошлаб то янги давр немис идеалистлари Шеллинг ва Гегелгача бўлган философиядаги идеалистик йўналишни танқид қилди.

Философия ва табиатшуносликнинг бир-бирига муносабати масаласида Герцен философик материализм позициясида турди, материализм билан табиатшуносликнинг бирлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилди. Табиатшунослик философиясиз мумкин бўлмагани сингари, дейди Герцен, философия ҳам табиатшуносликсиз бўлмайди.

Герценнинг хизматларидан яна бири шундаки, у XIX аср рус мутафаккирлари орасида биринчи бўлиб, тажриба билан назариянинг бирлиги ҳақидаги идеяни олға сурди. Ташқи дунёнинг объективлигини, унинг инсон онгига боғлиқ эмаслигини эътироф этиш ва инсон томонидан объектив моддий дунёнинг тараққиёт қонунларини билиш мумкинлиги Герцен билиш назариясининг асосини ташкил этади.

У ўзининг «Табиатни ўрганиш ҳақида мактублар»ида агностицизмга қарши курашар экан, дунёни, табиат ҳодисаларини билиш мумкин деб кўрсатди, билишга чек қўювчи табиатшуносларни қаттиқ танқид қилди. Барча инсон билимларининг манбаи ташқи олам эканлигини тўғри англади.

Герцен диалектик-материалистик билиш назариясига жуда яқинлашди. У, практика масаласини ва инсон ижтимоий фаолияти учун философиянинг роли ва аҳамияти масаласини ҳал қилишда XVII ва XVIII аср материалистик философиясига қараганда олға қадам ташлади.

Ўтган асрнинг 40-60-йилларидаги рус революцион демократлари Герцен, Белинский, Чернишевский ва Добролюбовлар материалистик гносеология масаласини илмий ҳал қилишга яқинлашдилар, лекин бу масалани охирига етказа олмадилар. Билиш процессида практиканинг ҳақиқий ролини фақат диалектик материализмгина тўғри тушунтириб берди.

Герцен материалистик философияни, Гегель диалектикасини чуқур ўрганди, диалектика «революциянинг алгебраси» эканлигини тушунди. Бироқ, жамият тараққиёти масаласида, тарихни материалистик нуқтаи назардан тушунишда Герцен идеалист бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин ўзининг «Герцен хотираси» деган мақоласида бундай дейди: «... у шундай юксакликка кўтарила олдики, ўз замонасининг энг улуғ мутафаккирлари даражасига етди. У, Гегель диалектикасини ўрганди. Бу диалектика «революция алгебраси» эканлигини тушунди. У, Гегелдан ўтиб, Фейербах изидан материализм сари борди. «Табиатни ўрганиш ҳақида мактублар»нинг биринчиси, яъни 1844 йилда ёзган «Эмпирия ва идеализм» деган мақоласи бизга унинг ҳатто ҳозир ҳам беҳад кўп ҳозирги эмпириячи табиатшунослардан ва сон-саноқсиз ҳозирги философлардан, идеалистлардан ва чала идеалистлардан бир поғона юқори бўлган мутафаккир эканлигини кўрсатади. Герцен диалектик материализмга жуда ҳам яқинлашиб, тарихий материализмга келиб тўхтади».

Герцен Россияда социализмни деҳқонлар жамоаси негизида қуриш керак, бунинг учун крепостной тузумни йўқотиш, ерларни деҳқонларга текин бўлиб бериш, мамлакатда демократик ҳокимиятни ўрнатиш лозим, деган фикрни илгари сурди. У, деҳқонлар жамоаси социализмнинг негизи бўлади деб ҳисобларди. Бу, албатта, ҳақиқатдан узоқ бўлган хомхаёл эди.

Буюк революцион демократ Герцен капитализмни тугатиш ва социалистик жамият қуришда пролетариатнинг жаҳоншумул-тарихий ролини тушуниб етмади. Лекин умрининг охирида пролетариатга ва унинг уюшмаси — Маркс ва Энгельс раҳбарлигидаги I Интернационалга умид билан қаради.

А. И. Герцен философ-материалист, социалист-утопист, революцион демократ бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга машҳур ёзувчи ва публицист ҳам эди. У ўзининг ижодиёти ва озодлик йўлидаги кураши билан Россияда революцион ҳаракатнинг ривожланишида катта роль ўйнади. У, ҳақли равишда Белинский, Чернишевский ва Добролюбов сингари улуғ рус революцион демократлари қаторидан фахрли ўрин олди.

Буюк рус демократларининг, жумладан А. И. Герценнинг асарлари Россияда революцион ҳаракатнинг кенг авж олишига катта ижобий таъсир кўрсатди. Революционерларнинг кўп авлодлари революцион руҳ билан суғорилган мана шу асарлар таъсирида тарбияландилар.

Мамлакатимизда Герценнинг юбилейи кенг нишонланаётган шу кунларда бутун совет халқи ва прогрессив инсоният унинг номини ҳурмат ва муҳаббат билан тилга олмоқдалар.

А. ВАЛИЕВ,
Ҳ. МИЛТИҚБОЕВ,
М. АБДИЕВ.

ЎзССР Фанлар академияси Философия ва ҳуқуқ институтининг илмий ходимлари.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАРТ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ПАРРАНДАЧИЛИК—гўшт етиштиришнинг энг сермаҳсул соҳаси

ГЎЁ ҚОР ЁҚҚАН ДЕЙСИЗ

Сирдарёнинг чап соҳилида бир орол бор, уни ўрдаклар ороли дейишади. Ҳақиқатан ҳам шундай, авжи ёз кунларида у ерга бориб қолсангиз, сувдан чиқиб қирғоқларда ёйилиб юрган ўрдакларни узоқдан кузатсангиз, гўё бу ерга қор ёғибди дейсиз. Ахир ҳазилми, бу оролда минг-минглаб ўрдак боқилади, совхоз фақат ўрдакнинг ўзидангина ўтган йили давлатга 48 тонна гўшт сотди.

Совхоз ўрдак фермасини айланар эканмиз, ўз ишининг усталари бўлган ўрдакбоқарларнинг меҳнатига қойил қолдик.

— Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитети март Пленумида қилган докладида паррандачиликни тағин ҳам кенгроқ кўламда ривожлантириш — гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резервидир, деб айтди. Жуда ҳам тўғри, мана биз ўрдак боқаяпмиз. Ўрдак чорванинг тезетилар соҳаси экан, — дейди совхоз директори ўртоқ Мажид Ғаниев, — ўзингиз ўйлаб кўринг. Бизнинг совхоз бундан беш йил бурун ташкил қилинган эди. Ўша йили давлатга атиги 3,5 тонна гўшт сотдик. Совхозимиз коллективи олдида гўшт, сут етиштиришни тезроқ кўпайтиришдек вазифа турар эди. Маслаҳатлашиб кўрдик, бу вазифани фақат қорамолчилик, қўйчиликни ривожлантириш билан ҳал қилиб бўлмайди. Совхозимиз территориясида нима кўп, бўш ётган кўллар, очиқ майдонлар кўп. Ана шуни ҳисобга олиб, ўрдак фермаси ташкил қилишга киришдик ва 1959 йилда «Паррандачилик» совхозидан 2 минг дона ўрдак олиб келиб боқа бошладик. Агар астойдил меҳр қўйиб ишласангиз бундан тез кўпаядиган жонивор йўқ экан. Мана энди мақтаниш эмас, дуппа-дуруст ўрдакчилик фермасига эгамиз.

Жўжалар боқилаётган хонадамиз. Хона катак-катакларга бўлиб қўйилган. Ҳар бир катакда 600 тадан жўжа боқилар экан, сўраб билиб олдик, бу жўжалар бундан ўн олти кун илгари тухумдан чиққан экан. Яна беш-олти кундан кейин сувга қўйилади. Жўжабоқар Ким Ната-

Инкубатор цехи сараловчиси Раиса Сергеевна Бованинг ўрдакчиликни ривожлантиришда хизмати катта.

☆ ☆

шанинг қўли қўлига тегмайди. Ўртада бочкада сув турибди. Наташа дамба-дам ана шу бочкадан сув олиб банкаларга солади ва уни катакчалардаги сувдонларга қуяди. Чунки жўжаларга ўз вақтида сув бериб турилмаса, нозик эмасми, еган овқати ҳазим бўлмай тиқилиб қолади. Касал жўжалар аниқлангудай бўлса дарҳол соғломлари ичидан ажратиб олиниб, алоҳида — катакчаларга қўйиб боқилади.

Жўжаларни нобуд қилмаслик учун ҳамма чоралар кўрилади. Ҳар бир жўжа суткасига ўртача ўттиз олти граммдан озуқа ейди. Бундан ташқари касалликка чалинмаслиги учун балиқ ёғи ҳам бериб турилади, сувга аралаштириб марганцовка ҳам бериб турилади. Шунинг учун ҳам боқувга қўйилган жўжаларнинг деярлик ҳаммаси соғлом бўлиб ўсмоқда.

Шундан кейин ташқарига чиқдик. Ўрдаклар бу пайтда кўлда сузиб юрган эди.

— Инкубатордан чиқиб то гўштга топширилгунча 60—65 кун вақт ўтади,— дейди директор ўртоқ М. Ғаниев,— бу пайтда ҳар бир ўрдакнинг оғирлиги ўртача икки килограмм бўлади. Ҳозир ўрдаклар сувда юрипти, бироздан сўнг қирғоққа чақирилиб, ўша ерда овқат берилади.

Директор ўрдакчиликнинг имкониятлари жуда чексиз эканлигини айтди.

— Ҳозир инкубацияга қўйилган тухумлардан 50 процент жўжа олинаяпти, — дейди у.— Нега дейсизми, бунинг сабаблари бор. Тухум қўйиш учун типовой хоналар бўлиши керак, шунда тоза тухум олинади. Бундай хоналарга қум тушаб қўйилади, шу қум устидан юрганида ўрдакларнинг оёғи тоза бўлади. Ана шу ҳолда тухум босса ундан чиққан тухум ҳам сифатли бўлади. Ҳозир ана шундай хоналаримиз етарли эмас. Шу туфайли ўрдакларнинг баъзибири дайди бўлиб қолган. Қирғоқларга ҳам, бошқа ерларга ҳам тухумини ташлаб келаверади, бундай тухумлар жўжа очиришга ярамайди. Хоналар етарли ва яхши бўлганида эди, ҳозирги икки ярим минг ва 3 минг ўрнига 4—5 мингга етказиб тухум олиш мумкин бўларди.

Шунинг учун биз биринчи навбатда типовой хоналарни қуришни мўлжаллаб турибмиз. Совхозимиз давлатга гўшт билан бирга тухум ҳам етказиб беради, биздаги тухумлар билан ўзимизнигина эмас, балки бошқа хўжаликларни ҳам таъминлаб турамиз.

БИР ЎРДАК — БЕШ ЦЕНТНЕР ГЎШТ

— Бир ўрдак — беш центнер гўшт демакдир,— дейди директор ўртоқ М. Ғаниев ўз сўзини давом эттириб, — баъзилар бу қанақаси бўлди, хомхаёл эмасми, деб ишонмаслиги мумкин. Ҳеч қандай ажабланадиган ери йўқ. Мана сизга оддий ҳисоб-китоб: **дейлик бир ўрдак йилига 50 дона тухум қўйиб, шундан 25 та ўрдак боласи олинди, ҳар бири 2 килодан бўлганда у 50 килограмм гўшт бўлади. Борди-ю бир она ўрдак тухумидан чиққан жўжалардан, бола олмоқчи бўлсак, ўша 25 ўрдак боласи (агар улар макиён бўлса) беш ойдан кейин тухум қўяди. Фараз қилайлик, 25 ўрдак 20 донадан жўжа очиб берсин. Бу жўжалар 250 бош бўлади. Улар яхшилаб боқилса, ҳар бири икки килограммдан жами 500 килограмм гўшт бўлади. Бунинг устига биринчи олинган жўжалардан катта бўлган 20—25 бош ўрдакни қўшсак, 540—560 килограмм гўшт бўлади.** Мана, шунинг учун ҳам биз бу соҳани тинмай ривожлантириш учун курашамиз. Бунинг учун эса биринчи навбатда озуқа базасини мустаҳкамлаш талаб қилинади. Ҳозир кўп озуқани четдан сотиб олаяпмиз. Бу нарса гўштнинг таннархига салбий таъсир қилаяпти. **Бу йил ҳаммаси бўлиб 1000 гектар ерга баҳори дон экилади. Шундан 300 гектар ерга дон учун маккажўхори экамиз. Шунингдек юз гектар ерга лавлаги, 20 гектар ерга нўхат экилади. Ниятимиз шуки, шу йилнинг кузидан бошлаб ўрдакларни фақат ўзимизда етиштириладиган дон билан боқиш.** Тажрибада синаб кўрдик. Бедани ун қилиб едирсангиз ўрдак соғлом ўсиб тез семирар экан. Қани энди беда уни ўрдакка берилаётган озиқ-овқат рационининг 70 процентини ташкил қилса. Ҳозир бизда 15 процентни ташкил қилади.

Демак, бундан буён гўшт етиштиришни янада кўпайтиришга аҳд қилган эканмиз, ҳар бир қулай имкониятдан фойдаланиш учун курашамиз. КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини диққат билан ўрганиб чиқмоқдамиз. Пленум бундан буён қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг ёрқин йўлларини кўрсатиб берди. Партиямиз XXII съезди ва март Пленуми чорвадорлар олдига ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 75 центнердан, қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 16 центнердан гўшт етиштиришни вазифа қилиб қўйди. **Совхозимизда ҳозирги пайтда 6220 гектар ҳайдаладиган ер бор. 1965 йилга бориб эса бу еримиз 10 минг гектарга етади. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, партия ва ҳукуматимиз томонидан гўшт етиштириш соҳасида қўйилган вазифани бажариш учун анчагина иш қилишимиз керак. Яқинда чорвадорларимиз билан маслаҳатлашиб шундай қарорга келдик. Ҳайдаладиган ерларнинг ҳар юз гектарига 75 центнердан гўшт етиштириш вазифасини 1965 йилда ҳал қилишимиз мумкин. Шунда етиштириладиган гўштнинг жами 708 тонна бўлади.**

КЕЛГУСИНИ КЎЗЛАБ

— Кўриниб турибдики, мақсадимизга эришиш учун анчагина ишларни бажариш керак. Етиштирилаётган парранда гўштининг таннархи қандай? Очиғини айтиш керак, бу соҳадаги

Қўлида ўрдак тутиб турган бу аёл ўртоқ Ўғилой Қодировадир. У ферманинг илғор ўрдак боқарларидан бири ҳисобланади.

кўрсаткич билан мақтана олмаймиз. Лекин шуни ҳам айтишимиз мумкинки, паррандачиликдан бу йилги келадиган даромад аввалги харажатларни қоплайди. Парранда гўштининг таннархининг анча қимматга тушаётганлигига сабаб шуки, ҳозирги биноларни қуриш учун жуда кўп материаллар кетди. Сўнгра баъзибир материалларни давлат муассасаларида йўқлигидан қимматга сотиб олиб кўпроқ пул тўлашга тўғри келаяпти. Масалан, сим тўрларни олайлик, кошки эди шундай нарсалар давлат магазинидан топилса. Сўнгра электр қуввати ҳам бизга анча қимматга тушаяпти. Ҳеч кимга сир эмас, донни майдалаб бериш учун ҳозирги пайтда электр движокларидан фойдаланаяпмиз. Электр движокларидан чиқаётган қувватнинг бир киловати бизга 8 тийинга тушаяпти. Ваҳоланки Фарҳод ГЭСининг токи эса уч ярим тийин туради. Лекин раҳбарлар ГЭСдан ток келтириб берамиз, деб кўплаб ваъда беришаяптику. Ҳозирча натижа бўлмаяпти.

Сўнгра директор келажак режалари ҳақида гапириб берди. Агар бу йил совхозда 300 минг тухум очирилиб 150 минг бош ўрдак олинса, шундан 40 мингги сотилади. Келаси йилга бориб, бир килограмм ўрдак гўштининг таннархи 60 тийинга тушади. Совхоз 1965 йилга бориб фақат ўрдакчиликнинг ўзидан 500 минг сўм соф фойда олишни мўлжалланмоқда. Ана ўшанда бир килограмм ўрдак гўшти 45—50 тийинга тушади. Бу жуда яхши кўрсаткич. Ана шу мақсадга эришиш учун кураш кетяпти.

Жумладан ўрдак фермаси яқинида бир неча гектар майдонда бедапоя ташкил этилади. Бедапоялар бир неча бўлакка бўлиниб, карталар ораси сим тўрлар билан тўсиб қўйилади. Дастлаб ўрдак қўйилган карталар бедаси бошқа карталардаги бедалар тугагунча ўсиб қолади. Натижада ўрдаклар доим кўк беда билан таъмин этилади. Ўрдакбоқарларнинг айтишига қараганда майса кўк беданинг фойдаси катта. Биринчидан, у парранданинг иштаҳасини очади. Бошқа еган овқатларининг ҳазм қилинишига ёрдам беради. Шунингдек бепул дон вазифасини бажаради. Ўрдаклар яйраб тезроқ семиради, тухуми ҳам кўпаяди. Олинган тухумларнинг деярли ҳаммасидан нормал жўжа чиқади, кўк беда етишмаган тақдирда тухумнинг маълум бир қисми палағда бўлиши мумкин.

Булардан ташқари бир неча типовой уй ва катакчалар қурилади. Бу уйларда ўрдакларнинг ўз вақтида сифатли тухум қўйиб яйраб ўсиши учун ҳамма имконият мавжуд бўлади.

— Яна бир ниятиқ ҳам кўнглимизга тугиб қўйдик, — дейди директор, — **Ўрдакчилик фермасининг қошида гўшт комбинати ташкил қилмоқчимиз. Бу нима учун зарур дейсизми? Жуда ҳам зарурлик жойи бор. Нега деганингизда Тошкент гўшт комбинатларида паррандаларни сўйиб гўштга тайёрлайдиган махсус цехлар етишмайди.** Шунинг учун бўлса керак колхоз ва совхозлардан юборилган ўрдакларни гўшт комбинати ходимлари ўз вақтида қабул қилиб олмайдилар. Ўтган йили бўлиб ўтган бир воқеани айтиб берай: биз Тошкент гўшт комбинатига бир неча машинада ўрдак юбордик. Лекин юборган ўрдакларимизни қабул қилишмай овора қилишди. Натижада олти минг бош семиз ўрдак нобуд бўлди. Бу кам деганда ўн тонна гўшт демакдир. Шунинг учун ҳам гўшт комбинати зарур.

ЯНА БИР МУҲИМ РЕЖА

Балиқчилик ҳам гўшт етиштиришнинг муҳим резервидир. Совхозда бу резервдан ҳозирча фойдаланилмаяпти. Масалан совхоз территориясида Аччиқ кўл деб аталадиган кўл бор. Бу беш гектарча жойни ишғол қилади.

— Очиқ эътироф этишимиз керак, — дейди совхознинг бош зоотехниги ўртоқ Виктор Иванович Зинченко, — бу кўлдан фойдаланишга раҳбарларимиз ҳозирча эътибор беришмаяпти.

Совхоз раҳбарларига бу ҳақда айтган эдик, улар ҳақиқатан ҳам бу бизнинг камчилигимиз деб айтишди.

— Лекин бир қўшимча тадбиримиз ҳам бор, — деди директор, — **Аччиққўлда тартиб ўрнатиш билан бирга ҳозирги пайтда ўрдаклар боқилаётган ерда ҳам балиқчиликни йўлга қўямиз. Бунинг ҳосияти нимада? Агар ўрдаклар боқилаётган жойда балиқ урчитилса икки томонлама ютила-ди: биринчидан, ўрдаклар майда балиқлардан овқатланади, иккинчидан, ўрдак гўнги балиқлар учун энг яхши озуқа бўлади, учинчидан, балиқларни сақлаш талон-тарож бўлишига йўл қўйилмайди.**

Комсомол районининг янги ўзлаштирилган ерларида ташкил этилган «Гулистон» совхози ишчилари паррандачиликни ривожлантириш соҳасида ана шундай улкан ишларни амалга оширмоқдалар. Биз совхозда гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг энг сермаҳсул тармоғи—ўрдакчилик тўғрисидагина ҳикоя қилдик. Совхозда хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳам кескин ривожланмоқда. Қорамолчилик ва чўчқачилик ҳам чорвачиликнинг сердаромад тармоғига айланиб бораётир. Ўтган йили пахта тайёрлаш давлат планини муваффақиятли бажарган совхоз пахтакорлари бу йил ҳосилдорликни ошириш учун экишга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар.

Пахта ҳам, гўшт ҳам мўл бўлади!

Совхоз ишчилари КПСС Марказий Комитети март Пленуми материалларидан руҳланиб, мамлакатга тобора кўп парранда гўшти топшириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ,
С. СУЛТОНОВ.

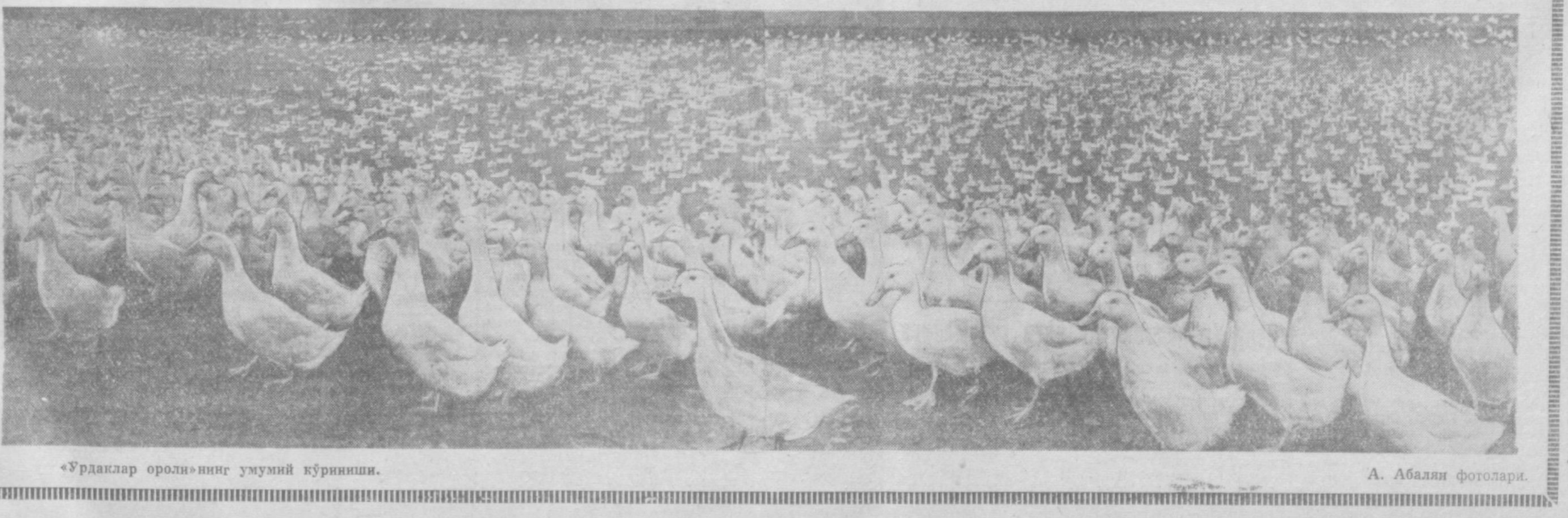

«Ўрдаклар ороли»нинг умумий кўриниши.

А. Абалян фотолари.

Сатира ва юмор усталарининг учрашуви

Тошкентда 5 апрелда фельетончи журналистлар ва каррикатурачи рассомларнинг республика семинари очилди. Сатира ва юмор проблемаларини муҳокама қилишда Ўзбекистон пойтахтининг журналистлари, область, шаҳар, кўп тиражли ва деворий газеталарнинг ходимлари, ишчи мухбирлар, шунингдек Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистондан келган меҳмонлар иштирок этмоқдалар.

Ялпи мажлисни Ўзбекистон журналистлар союзи правлениесининг раиси З. Есенбоев очди.

«Крокодил» журнали бош редакторининг ўринбосари Б. Егоров «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ҳамда сатира ва юморнинг вазифалари» деган мавзуда доклад қилди. Ўзбекистон журналистлар союзи сатира ва юмор секциясининг раиси «Муштум» журналининг редактори З. Йўлдошев ана шу жанрларнинг республика газета ва журналларидаги ўрни ҳақида гапириб берди. Сўнгра Бутуниттифоқ радиосининг редактори В. Козлов радио ва телевидениеда сатира ва юмор ҳақида доклад қилди.

Ўзбекистон журналистлар союзининг правлениеси ташкил этган бу семинар икки кун давом этади. (ЎзТАГ).

ЁЗУВЧИЛАР ЖУРНАЛИСТЛАР ҲУЗУРИДА

Ўзбекистон пойтахтининг ёзувчилари билан «Қизил Ўзбекистон» газетаси ходимлари ўртасидаги ижодий суҳбат «Газета ва ёзувчи» деган темага бағишланди.

Суҳбат қатнашчилари шу нарсани таъкидладиларки, ҳар бир ёзувчи воқелигимиздаги жуда кўп янги ходисаларнинг пропагандисти бўлиши, совет халқининг партия XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошириш учун олиб бораётган курашига бағишланган асарлар билан газета ва журналларда актив қатнашиб туриши керак.

Сўзга чиққан ёзувчилардан Ғафур Ғулом, Уйғун, Зулфия, Ҳамид Ғулом, Асқад Мухтор, Иброҳим Раҳим, Миртемир, Назир Сафаров, Одил Ёқубов, Адҳам Раҳмат ва бошқалар яқин вақтларда газеталарга атаб бир қанча актуал темаларда ҳикоя ва очерклар ёзмоқчи эканликларини айтдилар. Систематик тарзда ижодий командировкаларга бориб туриш, ёзувчиларга газета саҳифаларида қишлоқ кишилари, саноат корхоналарининг ходимлари, зиёлилар ҳақида очерклар, зарисовкалар, репортажлар ёзиб туришларига имкон беради.

«Қизил Ўзбекистон» газетасининг редактори З. Есенбоев ёзувчиларга самарали суҳбат учун қизғин ташаккур айтди ва бундай учрашувлар ёзувчилар билан журналистларнинг ижодий дўстлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонч билдирди. (ЎзТАГ).

ЯНГИ *китоблар*

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти қуйидаги китобларни нашр этди

Х. АЗИМОВ. **Маккажўхоридан мўл ҳосил.** 51 бет, тиражи 4.000, баҳоси 7 тийин.

В. Н. ГОРН, Г. М. РУДАКОВ, Я. Я. КАНТИЦСКИЙ. **Чигитни СТВХ-4 сеялкасида экиш тажрибаси.** 55 бет, тиражи 5.000, баҳоси 7 тийин.

Н. АЛИЕВ, Н. БОРИСКИН. **Мўл ва арзон пахта.** (Тошкент область «Малик» совхозидаги Жавод Кўчиев бригадасининг иш тажрибаси). 61 бет, тиражи 5.000, баҳоси 7 тийин.

И. Қ. ҚОДИРОВ. **Колхоз машина-трактор парнига техник хизмат кўрсатиш ва ремонт ишлари.** 46 бет, тиражи, 3.000, баҳоси 10 тийин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„БАҲОР НАФАСИНИ СЕЗМАЁТГАНЛАР“

Ўн йил давомида пахта тайёрлаш планини бажаролмай келган Бўка районидаги «Ленинобод» колхози раҳбарларининг бу йил ҳам кўклам чигит экиш мавсумига тайёргарликни қониқарсиз олиб бораётганликлари ҳақидаги танқидий мақола юқоридаги сарлавҳа остида газетамизнинг 27 февраль сонида босилган эди.

Район партия комитетининг редакцияга маълум қилишича, мақолада келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланган. Колхоз раиси Абдурасул Жумабоев кўклам дала ишларида қатор камчиликларга йўл қўйгани ҳамда колхозчилар ўртасида меҳнат интизомини бўшаштириб юборгани учун умумий йиғилишнинг қарори билан ишдан олиб ташланган. Колхознинг умумий партия йиғилиши эса партия ташкилотининг секретари ўртоқ Шариповни вазифасидан бўшатган.

Колхозда кўклам дала ишларини сифатли ўтказиш юзасидан ҳамма зарур чоралар кўрилган.

Тошкент янгиликлари

ФОЙДАЛИ ҚЎЛЛАНМА

Ватанимиз химия-фармацевтика саноати кўплаб юқори сифатли шифобахш дори-дармонлар ишлаб чиқармоқда. Тошкентдаги Республика аптекалар бошқармаси янги ишлаб чиқарилган дори-дармонлардан кенг фойдаланишни кўзда тутиб, махсус информацион хат нашр эта бошлади. Аннотациялардан иборат бўлган бу хатда янги препаратларнинг системали суратда қайси касалликларда қўлланилиши, фармокологик таъсири, дорининг дозаси ва клиник оқими содда тилда батафсил баён этилади.

Бу информацион хат даволаш муассасалари ходимлари учун яхши қўлланмадир.

КУЛИНАРИЯ МАГАЗИНИ

Октябрь совет колхоз бозори яқинидаги «Октябрь» ресторани ҳузурида кулинария маҳсулотлари ва яримфабрикат таомлар билан савдо қилувчи магазин очилди. Магазин пишириш учун тайёрланган манти, чучвара, хамир, қиймаланган гўшт ва бошқа ярим фабрикат озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилмоқда.

ИШЧИ ФОТОҲАВАСКОРЛАР ТЎГАРАГИ

«Узрембес» заводида ишчи фотоҳаваскорлар тўгараги ташкил қилинди. Тўгарак машғулотларига корхона ишчи-хизматчиларидан 30 киши қатнашмоқда. Уларнинг деярлик ҳаммаси турли маркадаги фото аппаратга эга.

Ҳаваскорлар корхона ҳаётини акс эттирувчи «Ишлаб чиқариш илғорлари» деган фото газета чиқармоқдалар.

ЙЎЛОВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Тошкент кўчаларида қатновчи автобусларнинг тўхташ жойларида соябонли айвончалар қурилаётир. Скамейкалар қўйилган ва 30 киши дам олиб ўтириши мумкин бўлган бундай айвончалар ўн икки жойда, жумладан, Беруний, Комсомол майдонлари, Сағбон, Шота Руставели ва бошқа кўчаларда бўлади. Шунингдек, йўловчиларга қулайлик туғдириш мақсадида 80 дан ортиқ тўхташ жойларида махсус белгилар ўрнатилади. Тўхташ жойининг номини кўрсатувчи бу белгилар тунда электр нури билан ёритилиб туради.

Узоқ Кубадан пойтахтимизга келган юзга яқин ёшлар Тошкентнинг Заводская кўчасида очилган махсус билим юртида тўқимачилик саноати ютуқлари билан танишмоқдалар. Улар Тошкент тўқимачилик комбинати ва институтига бориб тажриба ўрганадилар. Суратда: тўқимачилик билим юртида машғулот пайти. Ўқитувчи ўртоқ З. Хазин (чапдан иккинчи) меҳмонлар билан практик машғулот ўтказмоқда.

А. Абалян фотоси.

ИККИТА ЁЗЛИК КИНОТЕАТР

Пойтахтимизда 24 та ёзлик кинотеатр бор. Ҳозир уларни ремонт қилиш ишлари тамом бўлай деб қолди. Бундан ташқари Оқтепа массивида тўрт юз тамошабинга мўлжалланган ёзлик кинотеатр қурилмоқда. Кинотеатрда буфет, танца майдони, шахмат-шашка бурчаги каби жойлар бўлади. Киров районидаги абразив ва асбобсозлик заводлари яқинида қурилаётган кинотеатр бир йўла 800 кишига хизмат қилади. Ҳар иккала маданий муассаса шу мавсумда ишга туширилади.

КОМБИНАТ УЧУН ЯНГИ БИНО

Кисловодская кўчасида Тошкент шаҳар ижроия комитетининг маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли маиший хизмат кўрсатиш комбинати учун икки қаватли янги бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бинонинг иккинчи қаватида маъмурий аппарат, биринчи қаватида эса комбинатнинг радио ва соатсозлик, химчистка, дурадгорлик ва бошқа устахоналари жойлашган. Маиший хизмат кўрсатиш точкаларининг бир жойга марказлашиши Киров райони меҳнаткашларига катта қулайлик туғдирди.

ДЎСТЛИК МУСОБАҚАЛАРИ

Ўзбек спортчиларининг чет мамлакатлар спортчилари билан дўстона алоқалари йил сайин кенгайиб бормоқда. Ўтган 1959—1961 йилларда Германия Демократик Республикаси акробатлари, Япония, Индонезия, КХДР, Гана, Афғонистон футболчилари, Хитой волейболчи, баскетболчи ва сузувчилари, Афғонистон баскетболчи ва волейболчилари ҳамда бошқа бир қатор спорт делегациялари Ўзбекистонда меҳмон бўлди. Бизнинг гимнастикачиларимиз, футболчи, оғир атлетикачи, шахматчи, курашчи, волейболчиларимиз Хитой Халқ Республикаси, Афғонистон, Индонезия ва бошқа мамлакатларга бориб келдилар.

1962 йилда ҳам республикамиз спортчиларининг бир қатор чет эл мамлакатлари вакиллари билан учрашувлари планлаштирилган. Бу йил халқаро мусобақаларни биринчи бўлиб бошлаб бериш шарафи футболчиларимиз зиммасига тушди. «А» классида ўйнайдиган «Пахтакор» командаси 9 апрелда Прагага учиб кетади ва у ерда чехословак футболчилари билан бир неча ўйинлар ўтказади.

Ўзбекистоннинг энг кучли боксчиларидан спорт мастерлари И. Будман, Т. Ғуломов, В. Агаронов, А. Баранов, А. Икромов ва бошқалар зўр бериб тайёргарлик кўрмоқдалар. 15 боксчидан ташкил топадиган республикамиз командаси июннинг иккинчи ярмида Данияга боради.

Ўтган йили Тошкентда Мўғулистон Халқ Республикаси волейболчилари меҳмон бўлган эди. Бу йил Ўзбекистоннинг эрлар ва хотин-қизлар терма командалари жавоб визити билан Мўғулистонга борадилар. 12 кун давомида мўғул командалари билан бир неча дўстона учрашувлар ўтказадилар.

Август ойининг охирида Совет Иттифоқига Ҳиндистон сув полоси спортчилари терма командаси келади. Ҳинд ватерполчилари билан Фрунзе, Душанба ва Тошкентда мусобақалар бўлади. Шунингдек, спорт маҳоратини ошириш учун ҳинд гимнастикачилари республикамиз пойтахтига меҳмон бўлиб келадилар. Улар Тошкентнинг кучли гимнастикачилари билан бирга тренировкалар ўтказиб, сўнгра ўзаро мусобақалашадилар. Спорт «маликаси» — енгил атлетика ҳам унутилмаган. Сентябрь ойининг охирида Тошкентда Қирғизистон, Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон ва Ўзбекистоннинг энг кучли енгил атлетикачилари билан бирга ҳинд спортчилари ҳам куч синашадилар.

Ўзбекистоннинг оғир атлетикачилар терма командаси 10—25 сентябрда Ҳиндистонда бўлади ва ҳинд спортчилари билан бир неча мусобақалар ўтказади. Бу мусобақаларнинг ҳаммаси спортчиларимизнинг халқаро дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

П. КОНОВАЛОВ,

спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи республика совети спорт федерацияси бўлимининг мудири.

Кубок университет баскетболчиларида

Республика «Буревестник» жамиятининг кўчма кубоги учун қизлар ўртасида баскетбол бўйича ўтказилган мусобақа тамом бўлди. Финалда Тошкент Давлат университети ва Андижон педагогика институти командалари учрашди. Университет спортчи қизлари 51:41 ҳисоби билан ғалаба қозониб, кўчма кубокни иккинчи марта қўлга киритдилар. Баскетболчи қизлардан Луценко, Волкова, Каримова ўртоқлар юксак маҳоратларини намойиш қилдилар.

М. ПРОКОПЕНКО.

НЕГА БАҲОРДА КИШИ ТОЛИҚАДИ

Баҳор келиши билан ўзида қандайдир толиқиш ҳис қиладиган одамлар анчагина топилади. Улар кам қувватлик, ланжлик, пайларнинг оғриши ва ҳадеб уйқи келаверишидан шикоят қилиб, поликлиникаларга мурожаат қиладилар. Шуниси қизиқки, врачлар бундай кишилардан касаллик аломатларини топа олмайдилар.

Бўлмаса толиқишга сабаб нима? Текширишлар шуни кўрсатадики, баҳорги толиқиш организмда турли витаминларнинг, энг аввал С витаминининг етишмаслиги орқасида рўй беради. Баҳорда биз истеъмол қиладиган овқатларда янги сабзавот ва ҳўл мевалар кам бўлади. Шу туфайли киши организмида витамин етишмаслиги пайдо бўлади ва бунинг оқибатида моддалар алмашинуви активлиги пасайиб кетади.

Қандай қилиб бунинг олдини олиш мумкин?

С витаминининг асосий манбаи — картошка. Баҳорга келиб картошка таркибида керакли моддалар куздагига қараганда фақат 30—40 процент қолса ҳам, картошкани бошқа сабзавотлар билан қўшиб истеъмол қилганда организм учун зарур миқдордаги витаминни бериши мумкин. Бунинг учун картошка ва сабзавотлар пўстини жуда юпқа қилиб олиб, тозаланган сабзавотни фақат қайноқ сувга солиб пишгунича қайнатиш керак. Картошка, карам ва бошқа сабзавотлар қайнатилган сувда 50 процентгача С витамини бўлади. Шунинг учун бу сувни ташлаб юбормай уни суюқ ош, карам шўрва, шчига солган яхши. Қуритилган наъматакда С витамини айниқса кўп бўлади. Одатда ундан кўпинча қайнатма тайёрланади: бунда бир ош қошиқ қуруқ наъматак бир стакан қайноқ сувга солиб паст оловда идишнинг оғзи ёпиқ ҳолда қайнатилади. Тайёрланган қайнатма бир сутка туриши керак. Сўнгра уни қалин газлама ёки бир неча қаватли докадан ўтказиб, кунига ярим ёки бир стакандан ичиш керак бўлади. С витаминининг бир суткалик дозаси 50—100 миллиграмм, лекин 5—10 баравар ошиб кетса ҳам зарар қилмайди. С витамини катта ёшдаги кишилар учун айниқса фойдалидир. Чунки у атеросклерознинг улғайишига йўл қўймайди.

Бошқа витаминларни ҳам эсдан чиқармаслик керак. Нерв системасининг яхши фаолияти учун, масалан кунига 2—4 миллиграмм B_1 витамини керак бўлади. Бу витамин асосан жавдар уни нонида бўлади. Унда буғдой нонига қараганда B_1 витамини 10 марта кўпдир. B_1 витамини шунингдек нўхат, жўхори, соя, карам ва картошка таркибида ҳам бўлади.

Организм учун А витамини ҳам жуда муҳимдир. (Бу витаминнинг юқумли касалликлар олдини олишда ҳам фойдаси кўп). А витаминидан бир сутка учун 1—2 миллиграмм истеъмол қилиш кифоя. Бу витамин асосан сут маҳсулотларида, мол ёғида, шунингдек қизил-оловранг тусдаги сабзавот ва ҳўл мевалар (сабзи, лавлаги, қалампир, апельсин) да бўлади.

Болаларга, айниқса кичик ёшдаги болалар учун Д витамини жуда зарурдир. Бусиз боланинг суяги ёмон ривожланади, ўсиши ҳам секинлашади. Д витамини балиқ мойида бўлишини ҳамма билса керак. Аммо уни болага беришдан олдин врач билан маслаҳат қилиш керак. Чунки Д витамининг организмда кўпайиб кетиши зарарлидир.

А. ВАЖЕНИН,
врач.

(«Неделя»дан)

ҲОДИСА

ҲУШЁРЛИК БЎЛМАГАЧ...

Олой бозорига кириб-чиқаётганларнинг кети узилмайди. Ҳамма ўз иши билан овора. Куйбишев район милиция бўлимининг бозордаги оператив пункти хизматчиси, милиция старшинаси Собир Нишонов бозорни айланар экан, плашч билан савдо қилаётган ёшгина йигитга кўзи тушди.

— Қанча сўраяпсиз?— деди ҳаридор.

— Қанча берсангиз ҳам майли, шошиб турибман...— жавоб берди сотувчи уёқ-буёққа аланглаб. С. Нишонов савдо бўлаётган ерга яқинлашиб, плашчни ушлади-да:

— Ҳужжатингизни кўришга рухсат беринг,— деди жиддийлик билан.

Йигит бир формасиз милиционерга, бир олувчига қараб ранги ўча бошлади. Милиционер ўз шубҳасининг тўғрилигига ишонч ҳосил қилгач, уни оператив пунктга таклиф этди. Йигит бу таклифни эшитди-ю, қўлидаги тугунчани ташлаб, қочишга ҳаракат қилди. Лекин бу беҳуда уриниш эди. Оперативь пунктда тугунча очилгач, ичидан икки плашч ва икки костюм топилди. Костюмлар чўнтагидан эса Муҳторжон Маматов ва Жумабой Йўлдошев номига берилган паспортлар ҳам чиқди.

...Қурбонбойнинг ота-онаси ўғлимиз халққа нафи тегадиган бўлармикан деган умидда уни узоқ Хоразмдан Тошкентга ўқишга юбордилар. Лекин ноқобил ўғил Молия-иқтисод институтининг 2-курсини битирмасданоқ, ота-она юзини ерга қаратди, уларнинг шаънига доғ туширди. У 1960 йил ноябрь ойида ўзи билан бирга ўқиётган студентларнинг кийимларини ўғирлаб ушлангач, бир йилга озодликдан маҳрум қилинди. Лекин ўрганган кўнгил уни яна жиноят кўчасига бошлади.

Шу куни у Тошкент Политехника институти ётоқхонасининг 97-хонасидан ётоқхона навбатчиси, 2-курс студенти Маҳмуд Афзаловнинг бепарволигидан фойдаланиб, «уриб чиққан» ўлжаларини сотаётган эди.

Студент деган номга доғ туширган Қурбонбой Холманов бундан олдин ҳам кўпгина ётоқхоналарни кезиб чиққан эди. У 1961 йил октябрь ойида Тошкент Медицина институтининг 2-ётоқхонасига кириб, 129-хонада турувчи А. Бўриев, Ж. Тайлоқов ва Ғойибовларнинг йўқлигидан фойдаланиб, уларнинг кийимларини ўғирлаб кетди. Кўп ўтмай, даволаш факультетининг студенти Халил Раҳмонов ва 2-курс студенти Мамағсафо Раҳимов ўртоқлар навбатчилик қилаётган кунлари яна шу ётоқхонанинг 120 ва 130-хоналарида турувчиларни қақшатди. Навбатчи студентларнинг бепарволиги орқасида Тошкент тўқимачилик институти ва Политехника институтининг тоғ факультети ётоқхоналарида ҳам юқоридагидек кўнгилсиз ҳодисалар бўлган.

Қ. Холманов бу қилмишлари учун яқинда 5 йил муддат билан қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Лекин ётоқхона эшикларини ланг очиб қўйиб, шунча жиноятнинг содир бўлишига имконият яратиб берган навбатчи-студентлар масъулиятсизлигига нима дейиш мумкин?!

Агар улар ўз вазифаларини зийраклик билан ва сидқидилдан бажарганларида эди, бу хилдаги жиноятнинг олди олинган бўларди.

М. ҒУЛОМОВ,
милиция лейтенанти.

Телевизор

6 АПРЕЛДА

Ўзбек тилида: 18.30 — Ёш рассомларнинг ишлари (ўқувчилар учун), 18.50 — Телевизион янгиликлар, 19.05 — Халқаро масалалар юзасидан комментатор суҳбати, 19.20 — И. Соболев. Хўжайин (Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек академик драма театрининг янги спектаклидан парчалар).

Рус тилида: 19.50 — 2-сон нон заводидан репортаж олиб кўрсатилади, 20.20 — Ёшлар учун янги китоблар, 20.40 — Телевизион янгиликлар, 20.55 — Адабий эшиттириш (А. И. Герцен туғилган кунининг 150 йиллиги ҳақида), 21.15 — Медицина ходимлари халқ опера театрининг постановкаси.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/IV да **Марварид қидирувчилар**, 7/IV да **Шаҳризода, Штраусиана ва Болеро.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 6/IV да **Фурқат**, 7/IV да **Хўжайин.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/IV да **Тошболта ошиқ**, 7/IV да янги спектакль **Уч баҳодир.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ (Эстрада театри биносида) — 8/IV кундуз соат 1 яримда мактаб музика абонементи бўйича 4, 5, 6-синф ўқувчилари учун ўзбек тилида **«Чет эл Шарқи халқларининг ашула, музика ва рақслари»** деган темада **суҳбатли концерт.** Концертда СССР халқ артисти **Тамара Хонум** иштирок этади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Йўлбарслар»** аттракциони. Ўргатувчи-РСФСР да хизмат кўрсатган артист **Маргарита Назарова.**

Кино

Жоао Карральнинг сири — «МИР» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кундуз 4-20 минутгача, кеч 10-25 минут ва 10-50 минутда), «ВАТАН» (эрталаб 10, кундуз 12, 2 ва кеч 10 да).

Агар бу севги бўлсачи? — «ВАТАН» (кундуз соат 4, кеч 6 ва 8 да), «ИСКРА» (кеч 5 дан), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Синовлар йўли— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 12, 4 ва кеч 8 да).

Бизнинг шаҳарли йигит — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Қаршилик прологи —НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 1 ярим ва кеч 5 да).

Уч — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 10 да).

«СТАРТ» **стадионида** — 7/IV, кеч соат 5 да **футбол. «Торпедо»** (Олтой ўлкаси, Рубцовск шаҳри) — **«Старт»** (Тошкент) командалари ўртасида ўртоқлик учрашуви.

7 апрель кундуз соат 8 яримда, қоровул охранаси клубида (Ленинград кўчаси, 30-уй)

ТОШКЕНТ ШАҲАР ОМОНАТ КАССАЛАРИДА

САҚЛАНГАН ЮТУҚЛИ

ОМОНАТЛАРНИНГ 39-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ БЎЛАДИ

Тиражда ҳар минг счётга 25 ютуқ, шу жумладан: ўтган ярим йилдаги ўртача омонат қолдиғининг 200 проценти миқдорида бир ютуқ, 100 проценти миқдорида икки ютуқ, 50 проценти миқдорида икки ютуқ ва 25 проценти миқдорида йигирма ютуқ ўйналади.

Тиражга ҳар ким кириши мумкин.

Тошкент шаҳар давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

диссертация ёқлайдилар

1962 йил 17 апрель кундуз соат 2 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ижтимоий фанлар бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Навоий кўчаси, 55-а уй, ижтимоий фанлар институтларининг конференц-зали).

Т Елеуов

тарих фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: «Қозоғистонда совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва мустаҳкамланиши» деган темада.

18 апрель кундуз соат 3 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология фанлари бўлимининг қўшма илмий советида (Братская кўча, 33-уй, Геология институти) геология минералогия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун.

К. А. Алимов

«Шарқий Фарғона Юра ётқизиқларидаги Спора-чанг комплекслари ва уларнинг стратиграфия учун аҳамияти» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси ва Геология институтининг кутубхоналарида танишиш мумкин (А. Туқаев кўчаси, 1-уй, Братская кўча, 33-уй).

Халқаро аҳвол

Суриядаги вазият

ДАМАШҚ, 3 апрель. (ТАСС). Дамашқ газеталари Сурия қуролли кучлари олий қўмондонлигининг баёнотини босиб чиқарди. Баёнотда айтиладики, Сурия Араб Республикасида мавжуд бўлган шароитлар «барча граждандардан ихтилофларга барҳам беришни, армия теварагига бирлашишни ҳамда агрессив ҳаракатларни ва империалистик фитналарни даф этишда армияга ёрдам кўрсатишни тақозо этмоқда».

Бугун эрталаб Дамашқ радиоси қуролли кучлар олий қўмондонлигининг ўз қуролларини ташлашни ҳамда олий қўмондонликнинг буйруқларига бўйсунишни талаб қилиб, Шимолий ҳарбий округ (Халаб шаҳри) офицерлари, сержантлари ва солдатларига қарата чиқарган мурожаатни эшиттирди. Акс ҳолда, дейилади хабарда, сизларга исёнчилар деб қаралади ва шунга яраша чора кўрилади.

Дамашқ радиоси олий қўмондонликни қувватлаётганликларини билдириб, айрим ҳарбий қисмларнинг қўмондонлари ва гарнизонларининг бошлиқлари олий қўмондонлик номига юбораётган телеграммаларни бирдек эшиттириб турибди.

БАЙРУТ, 3 апрель. (ТАСС). Ливан газеталари Суриядаги вазият ўзгарганлигини қайд қилиб, Сурия Араб Республикаси қуролли кучлари олий қўмондонлиги мамлакатда граждан маъмуриятини тиклашга қарор қилганлигини маълум этмоқда. Сурия Араб Республикаси ҳарбий округларининг қўмондонлари, деб ёзади газеталар, кеча Дамашқда кенгашга тўпланиб, Нозим Кудси республика президенти лавозимига қайтарилсин, таъсис мажлисининг иши яна йўлга қўйиб юборилсин, машҳур сиёсий арбоблардан бирининг бошчилигида янги ҳукумат тузилсин, 28 мартда ҳарбий тўнтариш уюштирган офицерлар четлаштирилиб, Сурия чегарасидан ташқарига бадарға қилинсин, қуролли кучлар штабига янги бошлиқ тайинлаб қўйилсин, деган қарорга келдилар.

ПАРИЖ, 3 апрель. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Женевадан хабар беради: 28 мартдаги тўнтаришнинг ташкилотчиси бўлган суриялик етти офицер, шу жумладан полковник А. Наҳлавий, И. Рабо, А. Дахмон бугун Женевага келди.

ЯПОНИЯДА СИНФИЙ КУРАШ КУЧАЙМОҚДА

ТОКИО, 4 апрель. (ТАСС). Японияда қаттиқ синфий кураш кун сайин кучайиб бормоқда. Меҳнаткашларнинг ўз турмуш шароитини яхшилаш, демократик ҳуқуқларни ҳимоя қилиш учун, мамлакатни милитарлаштириш сиёсатига қарши забастовка, митинг ва намойишлари мамлакатнинг турли қисмларида кун сайин давом этмоқда.

Пойтахт меҳнаткашларидан олти мингга яқин киши ва Токиога келган шахтёрлар ёмғир ёғиб туришига қарамай, кеча бу ерда кўкламги курашни биргаликда уюштириш кенгашининг ташаббуси билан ўтказилган митингда қатнашдилар. Митинг қатнашчилари қабул қилган резолюцияларида ҳукуматдан иш ҳақини оширишни, ишлаб чиқаришни капиталистик негизда рационализация қилиш сиёсатига барҳам беришни, барча меҳнаткашларни доимий иш ва гарантияланган иш ҳақи минимуми билан таъминлашни талаб қилдилар ва ҳоказо. Митинг қатнашчилари: Узоқ Шарқда янги ҳарбий блок тузиш мақсадида Япония, АҚШ ва Жанубий Корея ҳукмрон доираларининг тил бириктиришларига йўл қўймаймиз, дедилар.

Кюсю, Хоккайдо ва Хонсю кўмир конларидан Токиога келган тўрт мингга яқин шахтёр ўз вакилларидан иборат делегацияни ҳукумат ҳузурига юборди. Делегация аъзолари, агар ҳукумат шахтёрларнинг турмушини яхшилаш тўғрисидаги талабларини қондирмаса, у ҳолда, кўмир саноатининг 150 минг ходими яқин кунларда муддатсиз забастовка бошлайди, дедилар.

Ямаэ (Фукуока префектураси), Бибаи, Сунакава ва Асибэцу (Хоккайдо) кўмир конларининг шахтёрлари «Тагава» шахтасининг иш ташлаган кон ишчиларини қўллаб-қувватлаш юзасидан кеча 24 соатлик забастовка ўтказдилар. Митсуи кўмир компаниясига қарашли «Тагава» шахтасининг кончилари бир мингдан ортиқ ишчининг ишдан бўшатилишига қарши норозилик билдириб, 48 соатлик забастовка эълон қилган эдилар.

Мамлакатнинг энг йирик марказлари — Токио, Осака ва Нагоядаги биржа ходимлари, шунингдек Митс шаҳри яқинидаги Токаи мавзуида бўлган Япония атом марказининг ходимлари иш ҳақининг оширилишини талаб этиб, забастовкалар ўтказдилар. Бу забастовкалар натижасида ана шу атом марказидаги икки реакторнинг иши тўхтаб қолди.

Япония полицияси меҳнаткашларни қўрқитиш ва давлат муассасалари ҳамда бошқармалари ходимларининг шу ҳафтанинг охири ва келгуси ҳафтанинг бошига мўлжалланган қатъий чиқишларини барбод этишга интилиб, давлат темир йўллари касаба союзининг 31 мартдаги забастовка қатнашчиларига қарши репрессия чораларини кўрди. Полиция Хатиодзи шаҳрида касаба союз раҳбар ходимларидан бирини қамоққа олди. Хатиодзи, Митака ва бошқа бир қанча шаҳарлардаги касаба союз ташкилотларининг биноларида тинтув ўтказилди. Токиода ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида касаба союз активларини қамоққа олишга тайёргарлик кўрилмоқда.

Полициянинг касаба союз фаолияти эркинлигини бузиб, қонунга хилоф суратда жазо ва қувғин чоралари кўраётганлигига қарши давлат темир йўллари ходимлари умум Япония касаба союзи ўзининг 320 минг аъзоси номидан норозилик билдирди.

ҚОТИЛЛАРНИНГ ЙЎЛИ ТЎСИЛСИН!

Конго халқининг озодлиги ва мустақиллиги учун мард курашчи Антуан Гизенга икки ойдан кўпроқ вақтдан бери турмада азоб чекиб ётибди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Конгодаги вакилларининг очиқдан-очиқ йўл қўйиб бериши орқасида манфур турма назоратчилари ваҳшиёна муомалалари билан ана шу мард ватанпарварнинг иродасини букмоқчи бўладилар. Мустамлакачилар малайларининг аста-секин заҳарлаш йўли билан Гизенгани ўлдиришга ҳаракат қилаётганликлари бизни жуда қаттиқ ғазаблантиради.

Гизенганинг ёнига врачларни яқин йўлатмайдилар, уни энг зарур медицина ёрдамидан маҳрум этмоқдалар. Африка халқларининг озодлик, мустақиллик ва тинчликка астойдил интилишларини гавдалантирган бу ажойиб кишининг ҳаёти хавф остида.

Биз, совет врачлари, энг инсонпарвар касб намояндалари Боламба оролида ҳозирги замон ваҳшийлари томонидан қилинаётган жиноий бебошликка қарши қатъий норозилик билдирамиз.

Антуан Гизенга озод қилиниши керак, унинг ҳаёти хавф-хатарсиз бўлиши керак, — совет халқлари шуни талаб қилмоқдалар, бутун дунёдаги миллионларча соф виждонли кишилар шуни талаб қилмоқдалар. Жафокаш Конго ерида империалистлар ва уларга сотилган хоинларнинг ёвузликларига хотима бериш керак!

З. П. ХЎЖАЕВ,

Тожикистон медицина институтининг ректори, Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби

Х. Х. МАНСУРОВ,

медицина фанлари доктори, профессор, Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби

К. Т. ТОЖИЕВ,

медицина фанлари доктори, профессор, Тожикистонда хизмат кўрсатган фан арбоби.

Чет эл хабарлари

✦ **Индор шаҳридаги (Ҳиндистон) энг катта кинотеатрда совет фильмлари фестивали очилди. «Солдат ҳақида қисса», «Юлдузларга биринчи сафар» ва бошқа фильмлар кўрсатилмоқда.**

✦ **Эмиль Гилельснинг Нью-Йоркдаги концерти билан унинг АҚШ ва Канададаги катта гастроли тамом бўлди.**

✦ **Амур дарёси ҳавзасини ўрганиш проблемаси юзасидан қўшма илмий кенгашнинг тўртинчи сессиясида қатнашиш учун совет делегацияси Пекинга келди. Бу сессияда совет ва хитой олимларининг Амур дарёси ҳавзасини комплекс ўрганиш соҳасида кўп йиллар мобайнида қилган ишларининг якунлари тўпланади.**

✦ **Ҳукуматнинг иқтисодий сиёсати натижасида молиявий қийинчиликлар рўй берганлиги сабабли шу йил март ойида Японияда тўқимачилик саноатининг қарийб 30 корхонаси банкрот бўлди. Синган корхоналарнинг қарзлари 1.608 миллион иенадан ортиқдир.**

✦ **Бирмада машҳур ёзувчи, жамоат арбоби, халқаро Ленин мукофоти лауреати Такин Кодо Хмаинг 3 апрелда 87 ёшга кирди. У кексайиб қолганига қарамай, ер юзида тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик идеяларининг тантанаси учун, миллий мустақилликни ҳимоя қилиш учун курашни давом эттирмоқда.**

✦ **Англиянинг аппелляция суди «100 лар комитети»нинг ўтган йили Уэзерсфилддаги Америка ҳарбий-ҳаво базаси ёнида ўтказилган намойишда қатнашганлиги учун турмага ташланган олти аъзосининг аппелляциясини рад этди. Суд аппелляцияни рад этиш сабабларини маълум қилишдан бош тортди.**

✦ **Март ойининг бир ўзидагина Япония ерларида 955 киши бахтсиз ҳодисалар натижасида ҳалок бўлди. Шу йилнинг бошидан буён 2670 киши бахтсиз ҳодисалар туфайли ҳалок бўлди. (ТАСС).**

Мўғулистон меҳнаткашларининг муваффақиятлари

УЛАН БАТОР, 4 апрель. (ТАСС). Халқ Мўғулистони корхоналарида беш йилликнинг иккинчи йили план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, маблағ тежаш учун, меҳнат унумдорлигини ошириш учун социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Улан Батор саноат комбинатининг ишчилари бу ватанпарварлик ҳаракатининг биринчи қаторларида бормоқдалар. Улар шу йилнинг биринчи квартал планини муваффақиятли бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Комбинат составига кирган йирик тери заводи, оёқ кийими, кигизнамат фабрикаси ва бошқа корхоналар мамлакатга пландан ташқари қарийб 50 минг тугриклик маҳсулот бериб, ўз мажбуриятларини муддатидан 5—9 кун илгари бажардилар.

Налайха кончилари, Дзонбаин нефтчилари, Улан Баторда турар уйлар қурувчилар биринчи квартални яхши кўрсаткичлар билан тамомладилар.

Неру Ҳиндистоннинг янги ҳукуматига бош бўлади

ДЕҲЛИ, 4 апрель. (ТАСС). Ҳиндистон бош министри Жавоҳарлал Неру Ҳиндистон миллий конгресси партиясининг парламентдаги фракциясига учинчи марта раҳбар бўлиб сайланди. Нерунинг фракцияга раҳбар бўлиб сайланиши унга Ҳиндистон ҳукуматининг янги составини тузиш ҳуқуқини беради. Газеталарнинг хабарида айтилишича, янги ҳукумат состави шу ҳафтада эълон қилинади, деб кутмоқдалар.

Мамлакат парламенти халқ палатасининг янги состави учинчи умумий сайловларда сайланганлиги муносабати билан қайта сайловлар ўтказилган эди.

БИЛДИРИШ

Бугун, 6 апрелда бирлашган босмахонанинг қизил бурчагида («Правда Востока» кўчаси, 26-уй) ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти бўлади.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 8 апрелда чиқади).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») —орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786, Секретариат — 34808, 31936. Хатлар бўлими —34043. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими —25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 00889. Нашр. Г. — 1565.